

FIZIOLOGIJA RESPIRATORNOG SISTEMA (fiziologija disanja)

***Danijela Kirovski
Katedra za fiziologiju i biohemiju***

DISANJE

razmena gasova između atmosfere i ćelije organizma

Ventilacija pluća -razmena gasova između atmosfere i alveola pluća

Spoljašnje disanje -razmena gasova između alveola pluća i plućnih kapilara

Unutrašnje disanje -razmena gasova između kapilara tkiva i intersticijalne tečnosti

Ćelijsko disanje -potrošnja kiseonika u ćeliji uz proizvodnju ATP i CO₂

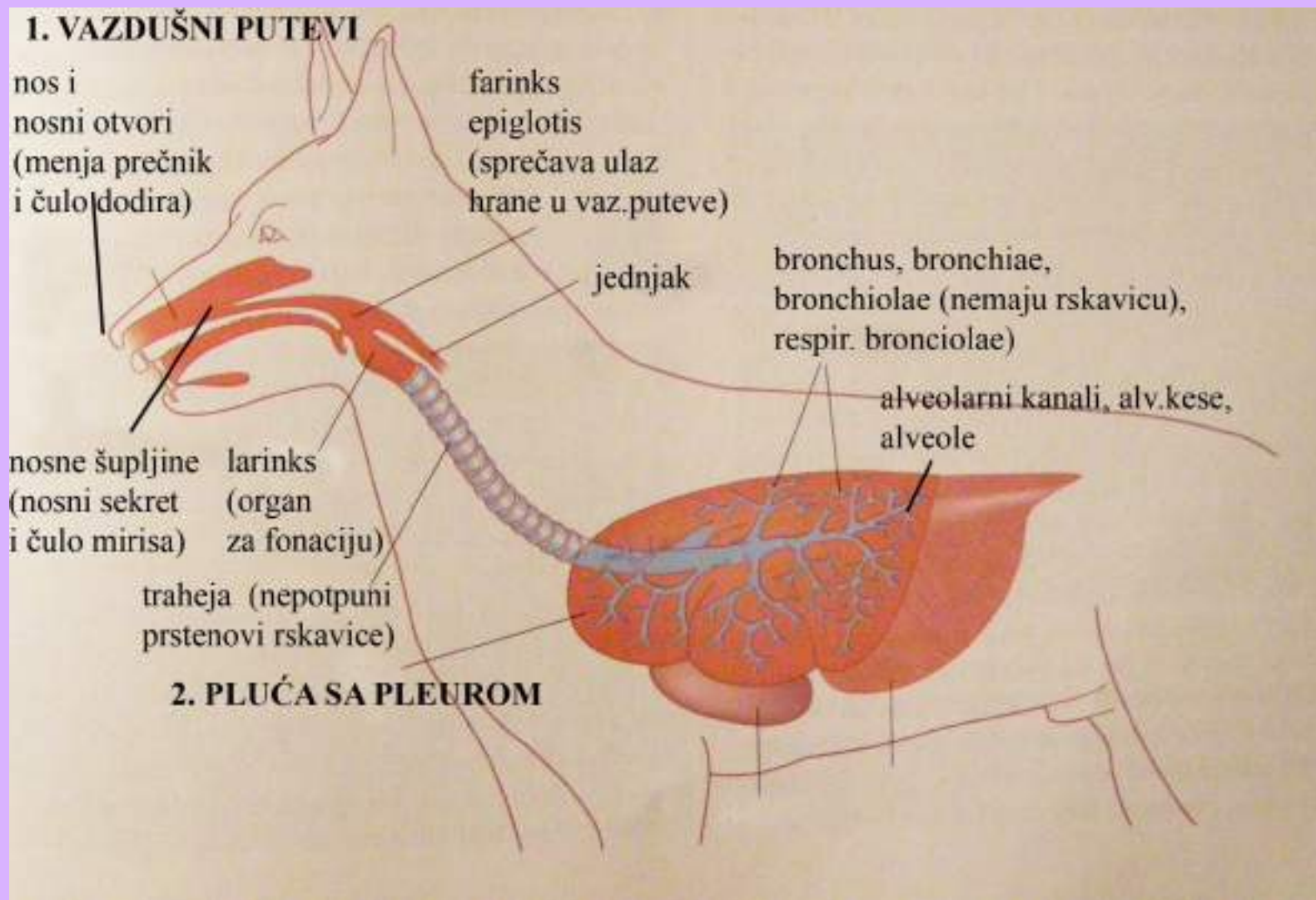
GRAĐA RESPIRATORNOG SISTEMA

u širem smislu

1. VAZDUŠNI PUTEVI
2. PLUĆA I PLEURA
3. GRUDNI KOŠ
4. RESPIRATORNI MIŠIĆI

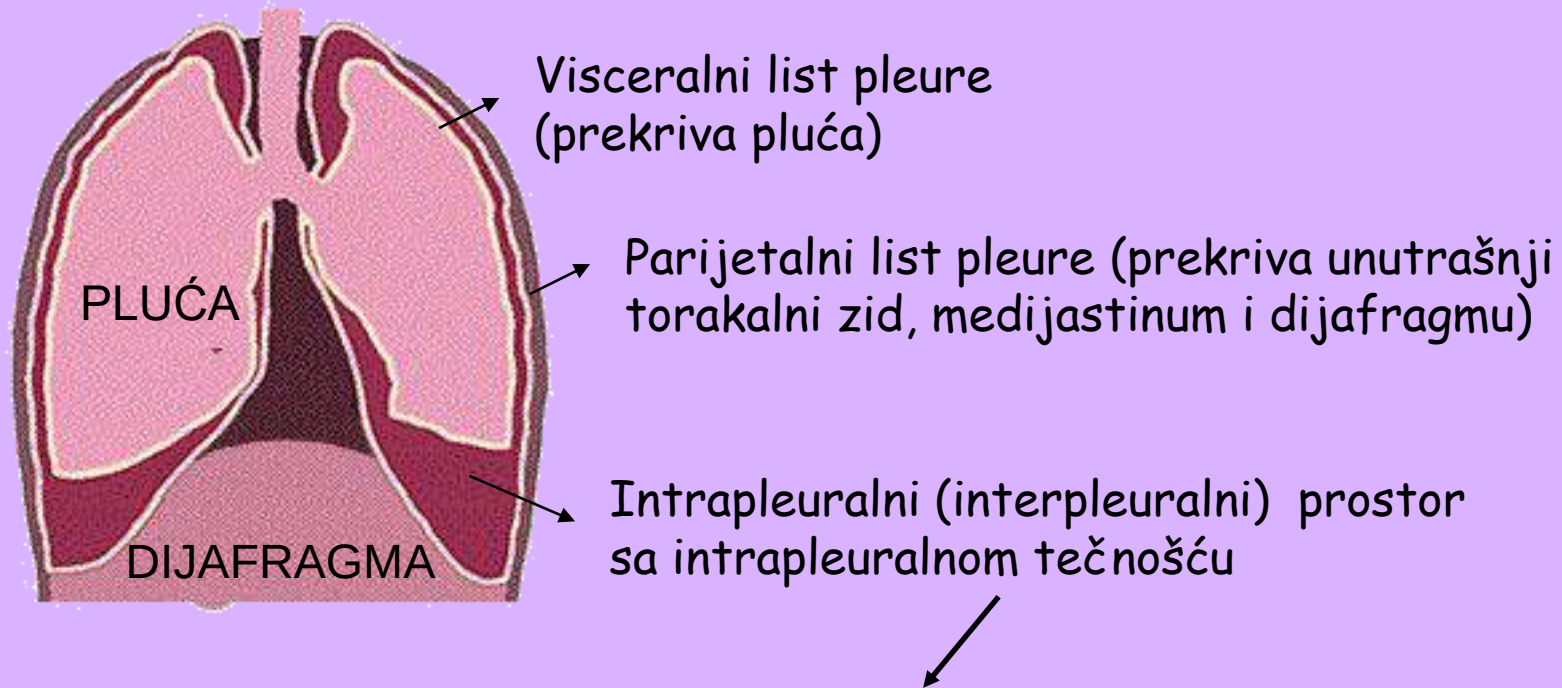
GRADBA RESPIRATORNOG SISTEMA

u širem smislu

GRAĐA RESPIRATORNOG SISTEMA

PLUĆA SA PLEUROM

NEGATIVAN PRITISAK - Intrapleuralni pritisak

Posledica je:

površinskog napona alveolarne tečnosti, elastičnosti pluća i elastičnosti torakalnog zida

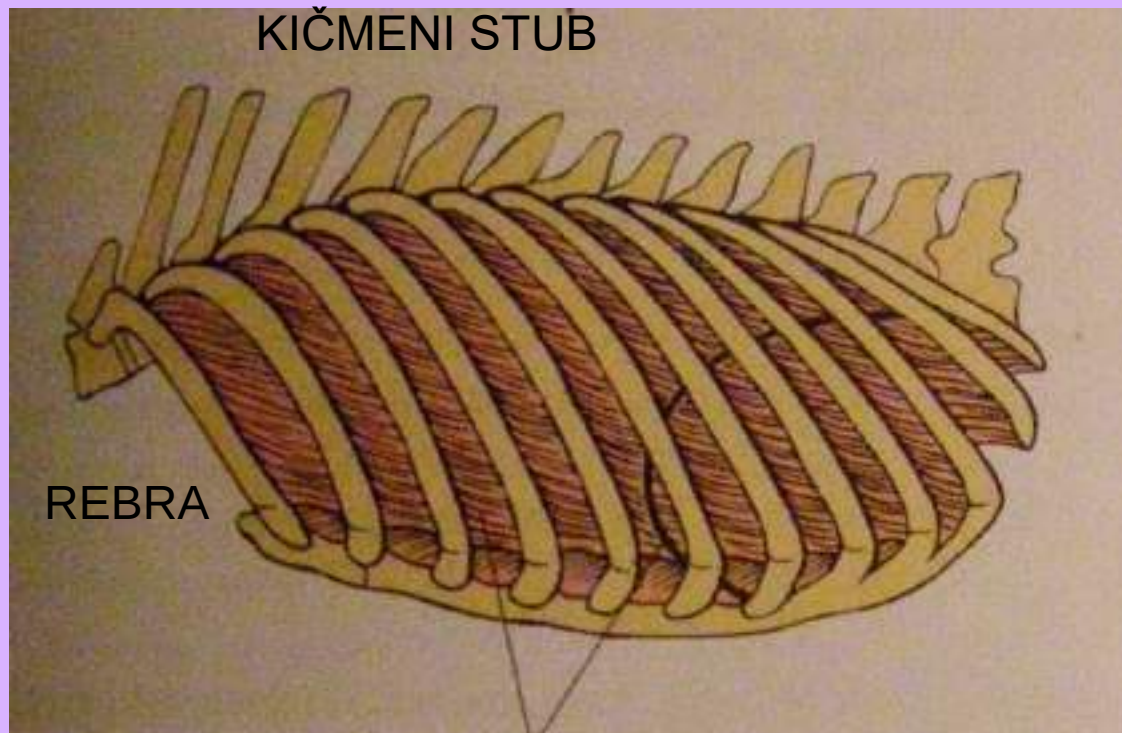
Površinski napon intrapleuralne tečnosti ne dozvoljava razdvajanje pluća od torakalnog zida

GRADJA RESPIRATORNOG SISTEMA

u širem smislu

3. GRUDNI KOŠ

4. RESP. MIŠIĆI

MEĐUREBARNI
MIŠIĆI

DIAPHRAGMA

REBRA

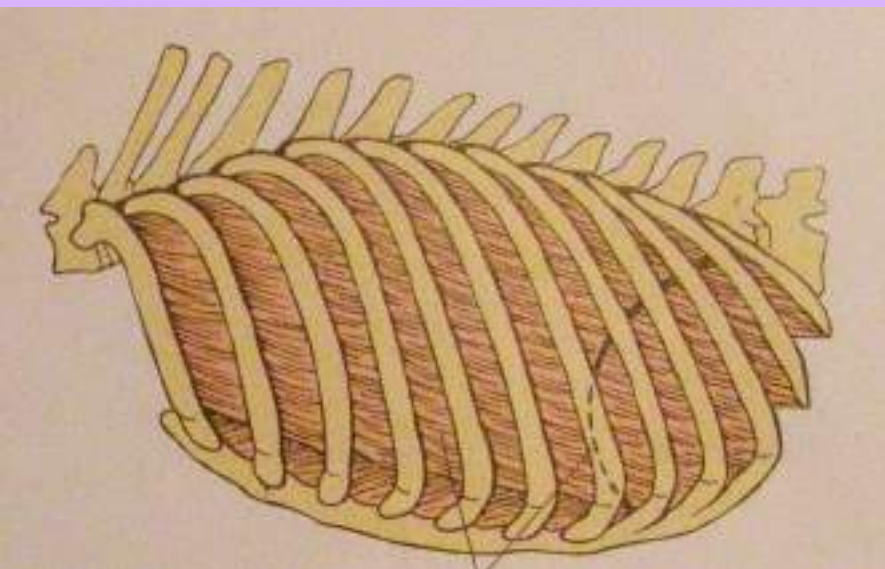
STERNUM

GRADBA RESPIRATORNOG SISTEMA

u širem smislu

4. RESP. MIŠIĆI

INSPIRATORNI MIŠIĆI

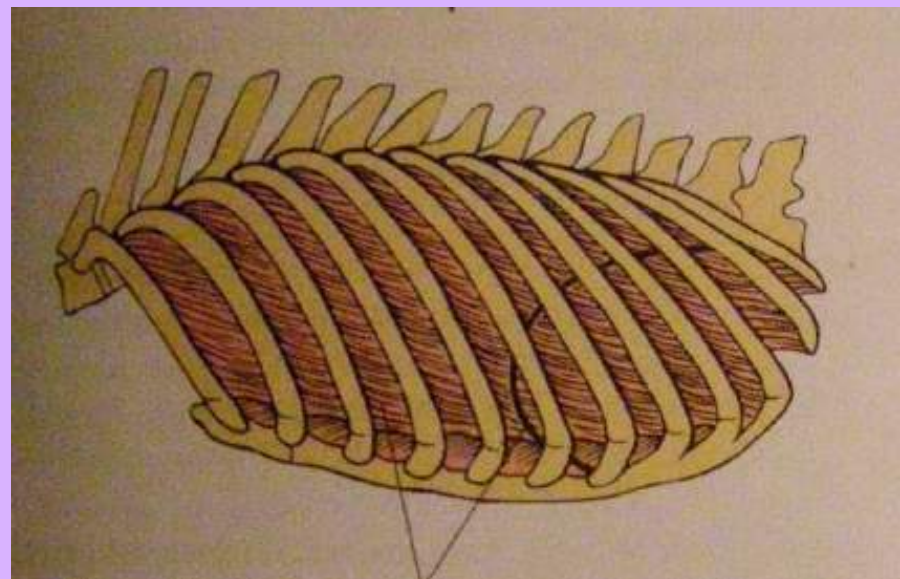

GLAVNI
(spoljašnji interkostalni mišići, dijafragma)

POMOĆNI

m. transversus costarum, mm. levatores costarum,
m. scalenus primae costae, m. scalenus dorsales
cranialis

EKSPIRATORNI MIŠIĆI

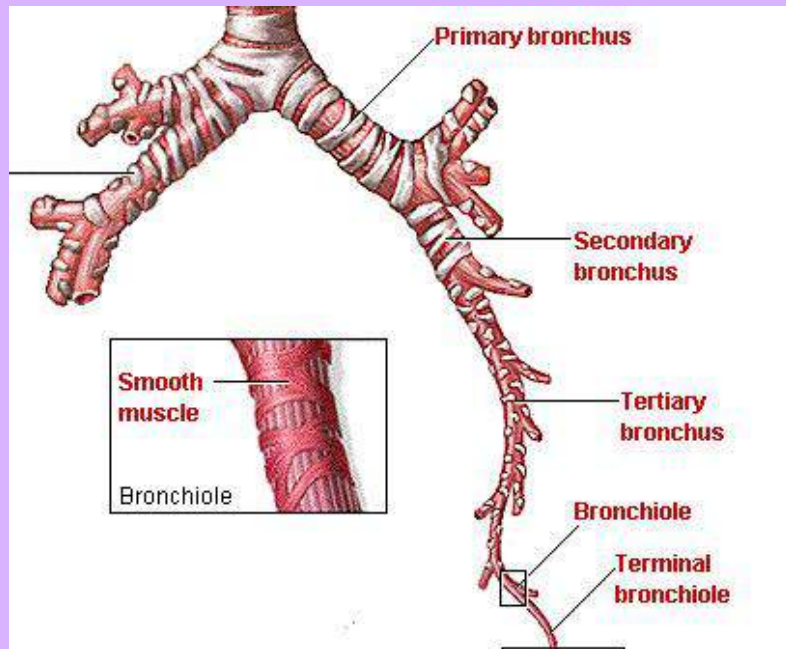
GLAVNI
(unutrašnji interkostalni mišići)

POMOĆNI

m. serratus dorsalis caudalis, m. iliocostalis,
m. obliquus abdominis internus, m. obliquus
abdominis externus, m. transversus abdominis

GRADBA RESPIRATORNOG SISTEMA

Sprovodna zona

Sprovodi vazduh do respiratorne zone

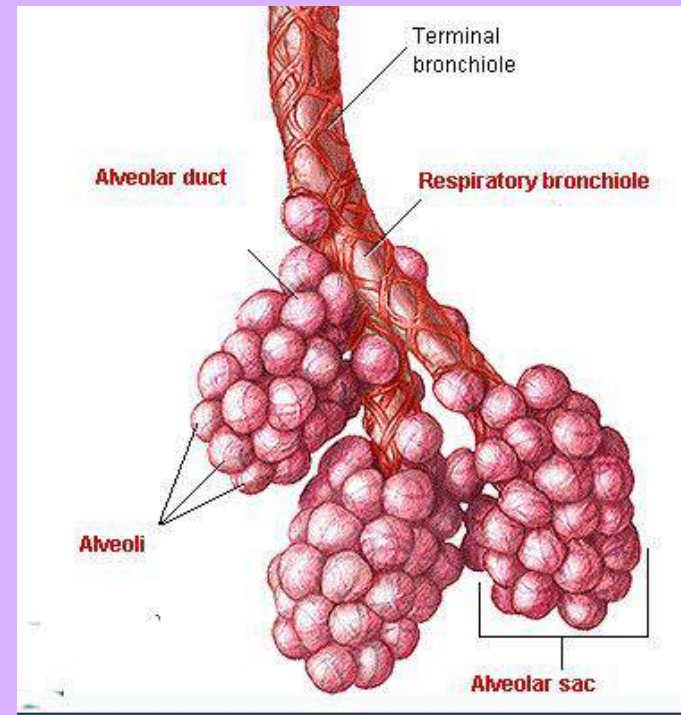
Zagreva vazduh do temperature tela

Vlaži vazduh

Prečišćava vazduh od mikroorganizama i stranih čestica

Održava konstantnost sastava alveolarnog vazduha

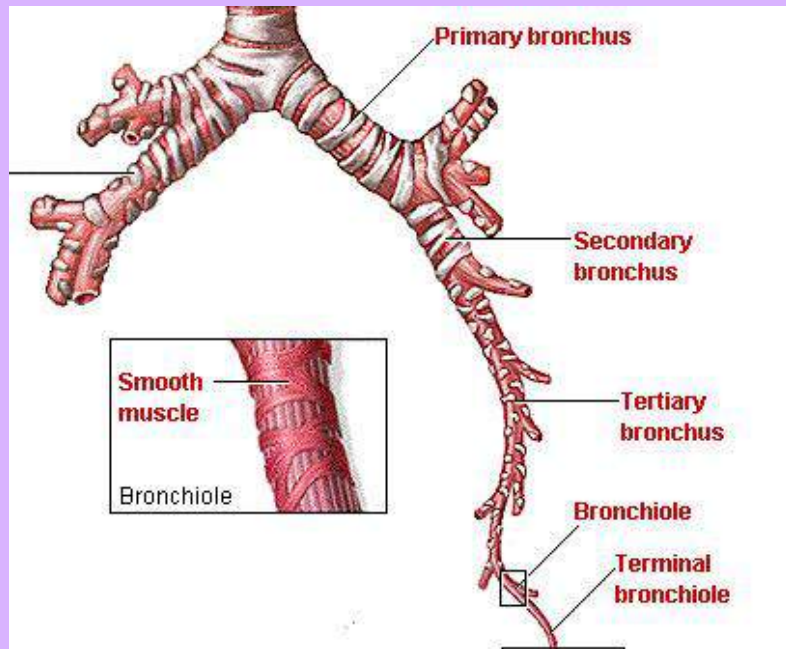
Respiratorna zona

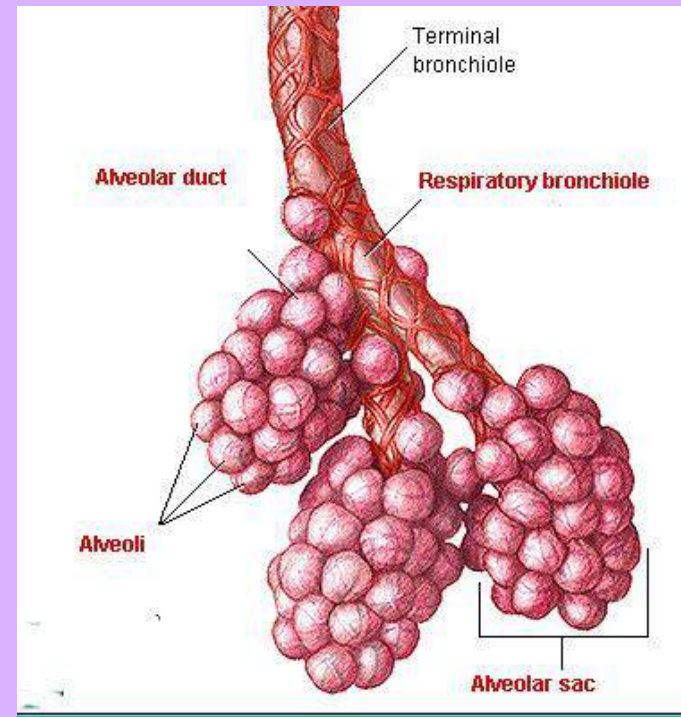
Razmena gasova

GRADJA RESPIRATORNOG SISTEMA

Sprovodna zona

Respiratorna zona

MRTAV PROSTOR

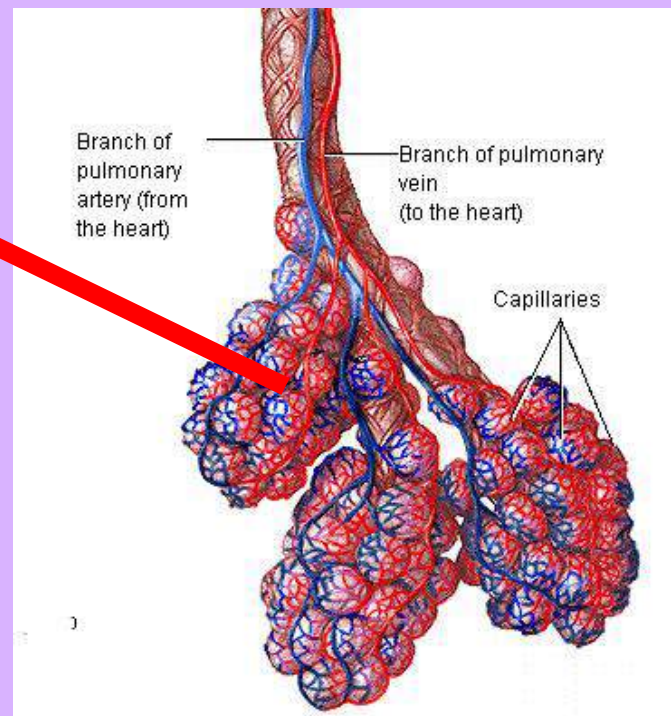
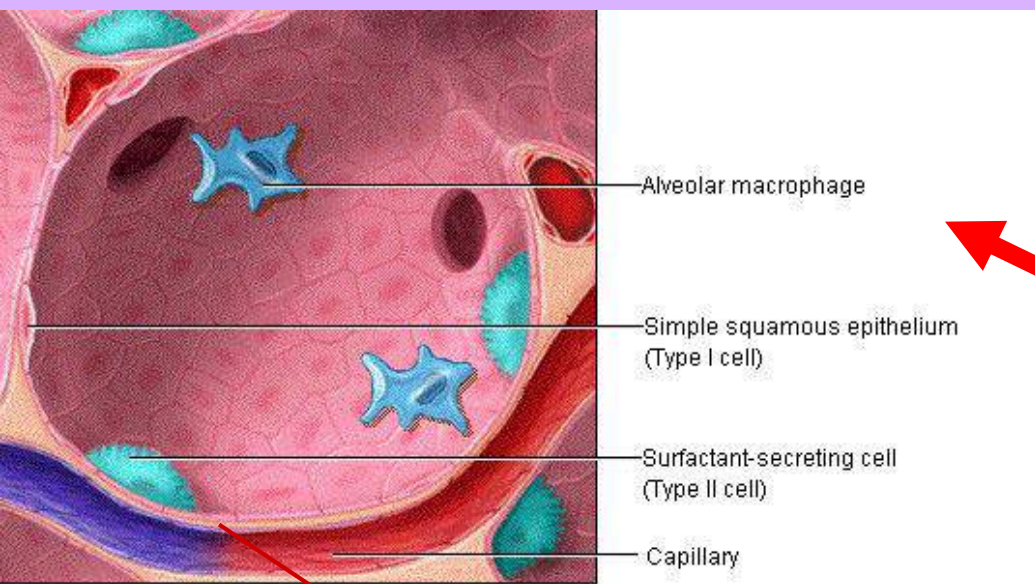
Razmena gasova

Anatomski mrtav prostor = sprovodna zona (nema uslova za razmenu gasova)
Fiziološki mrtav prostor = sprovodna zona + alveole gde nema uslova za razmenu

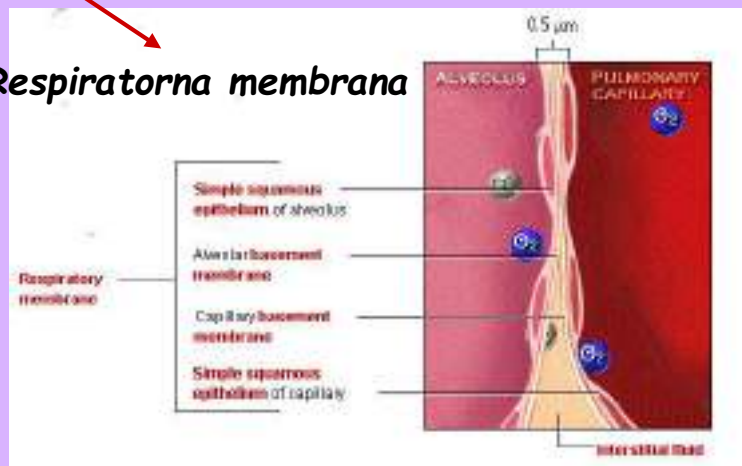
GRADJA RESPIRATORNOG SISTEMA

GRADJA ALVEOLA

Respiratorna zona

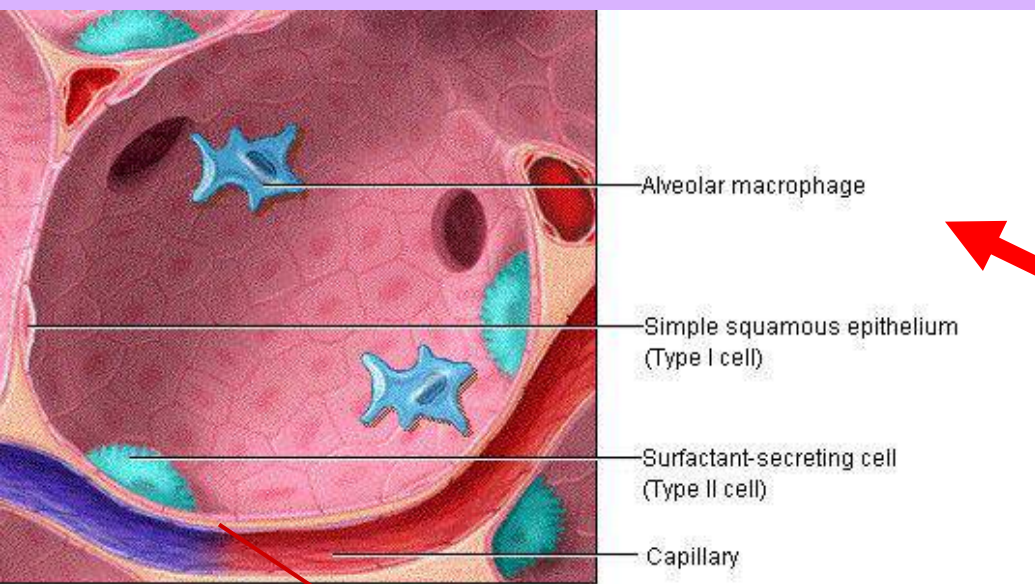
Respiratorna membrana

Razmena gasova

GRAĐA RESPIRATORNOG SISTEMA

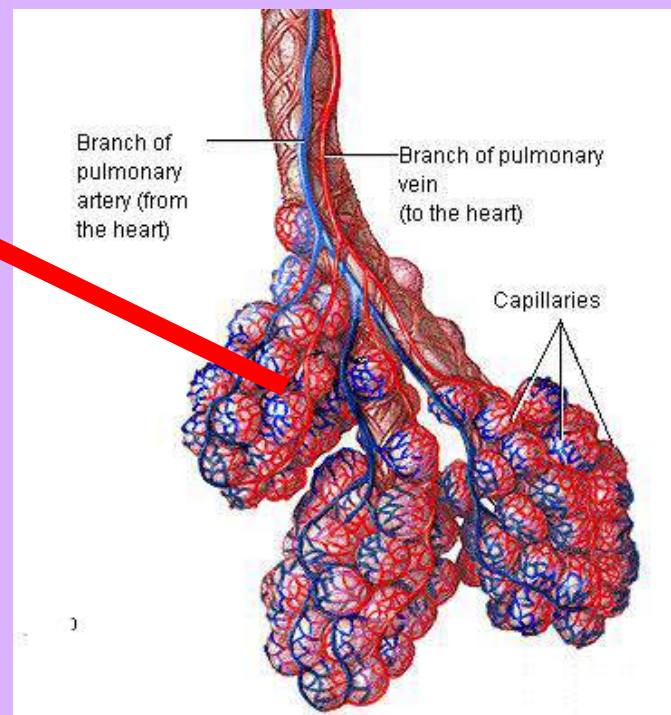
GRAĐA ALVEOLA

Respiratorna membrana (0,5-2 μm)

1. Monomolekulski sloj tečnosti (surfaktant)
2. Alveolarni epitel
3. Bazalna membrana epitela
4. Intersticijum
5. Bazalna membrana kapilara
6. Endotel kapilara

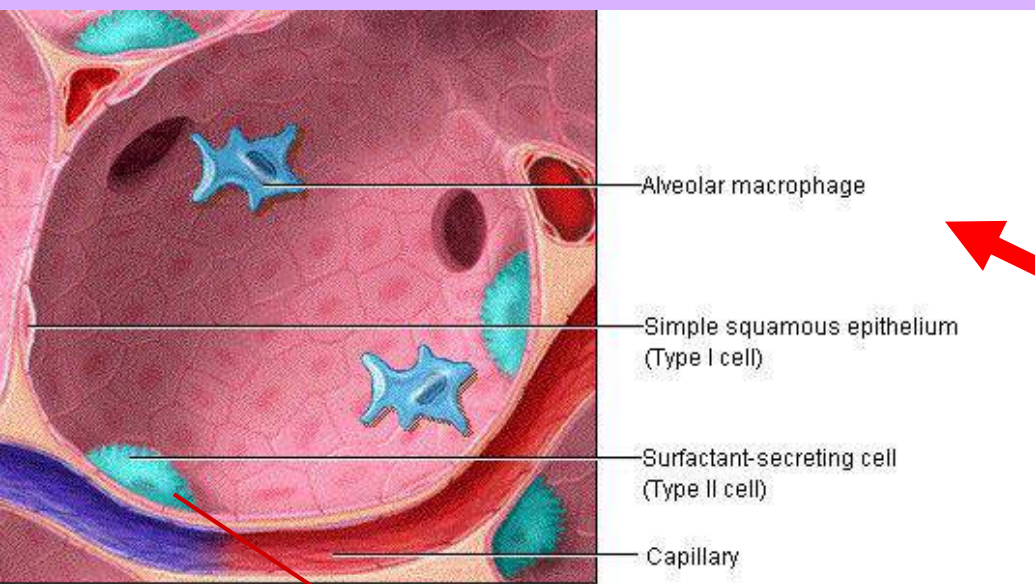
Respiratorna zona

Razmena gasova

GRADBA RESPIRATORNOG SISTEMA

GRADBA ALVEOLA

Surfaktant

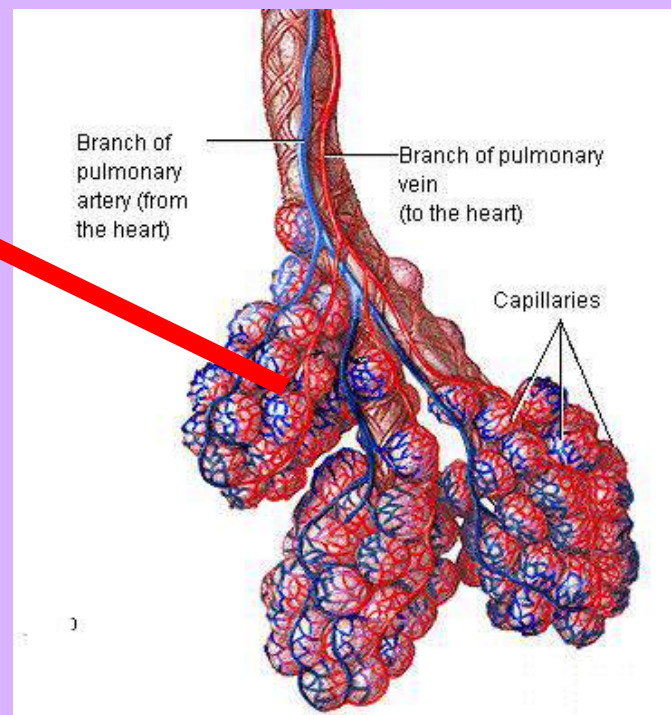
Baktericidno delovanje

Mastan - suproostavlja se filtraciji vode iz krvi u alveole

Povećava elastičnost alveola (2% E u mirovanju se potroši na disanje)

Reguliše površinski napon u alveolama - $P = 2T/r$

Respiratorna zona

Razmena gasova

ULOGI RESPIRATORNOG SISTEMA

1. Razmena gasova

2. Održavanje izohidrije - acidobazne ravnoteže

3. Izbacivanje isparljivih mirisnih materija

4. Oglašavanje životinja

5. Potpomaganje u toku defekacije, mikcije, partusa

6. Proizvodnja nekih materija (angiotenzin II, surfaktant)

7. Metaboličko razlaganje nekih materija (Pg, NOR, serotonin i dr.)

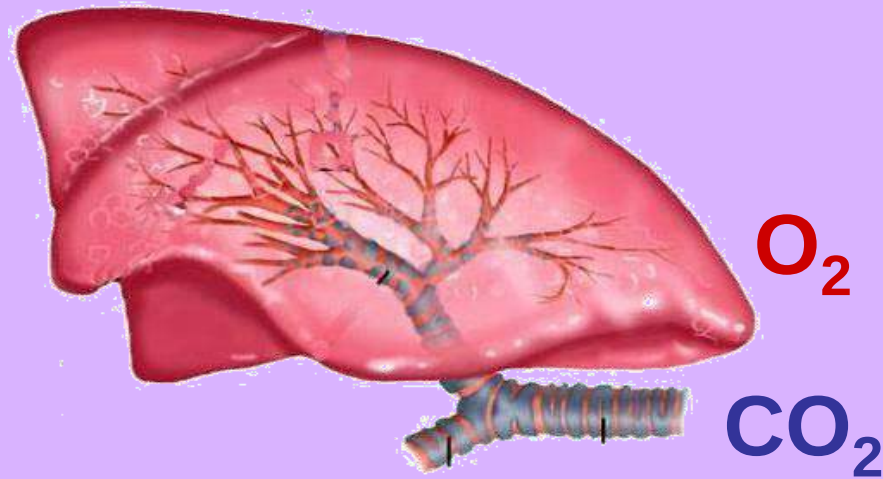
8. Uloga u termoregulaciji

9. Uklanjanje trombove iz cirkulacije

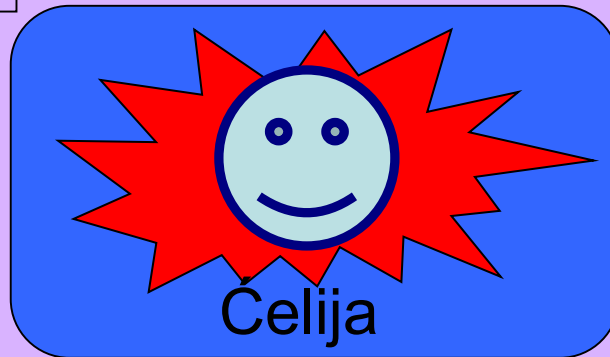
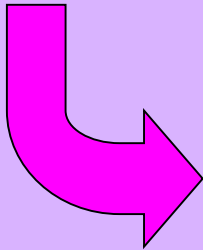
10. Zaštitna uloga

ULOGE RESPIRATORNOG SISTEMA

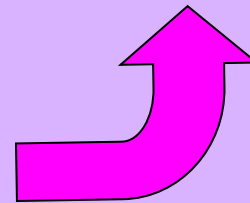
1. Razmena gasova - difuzija

O_2 + Glukoza

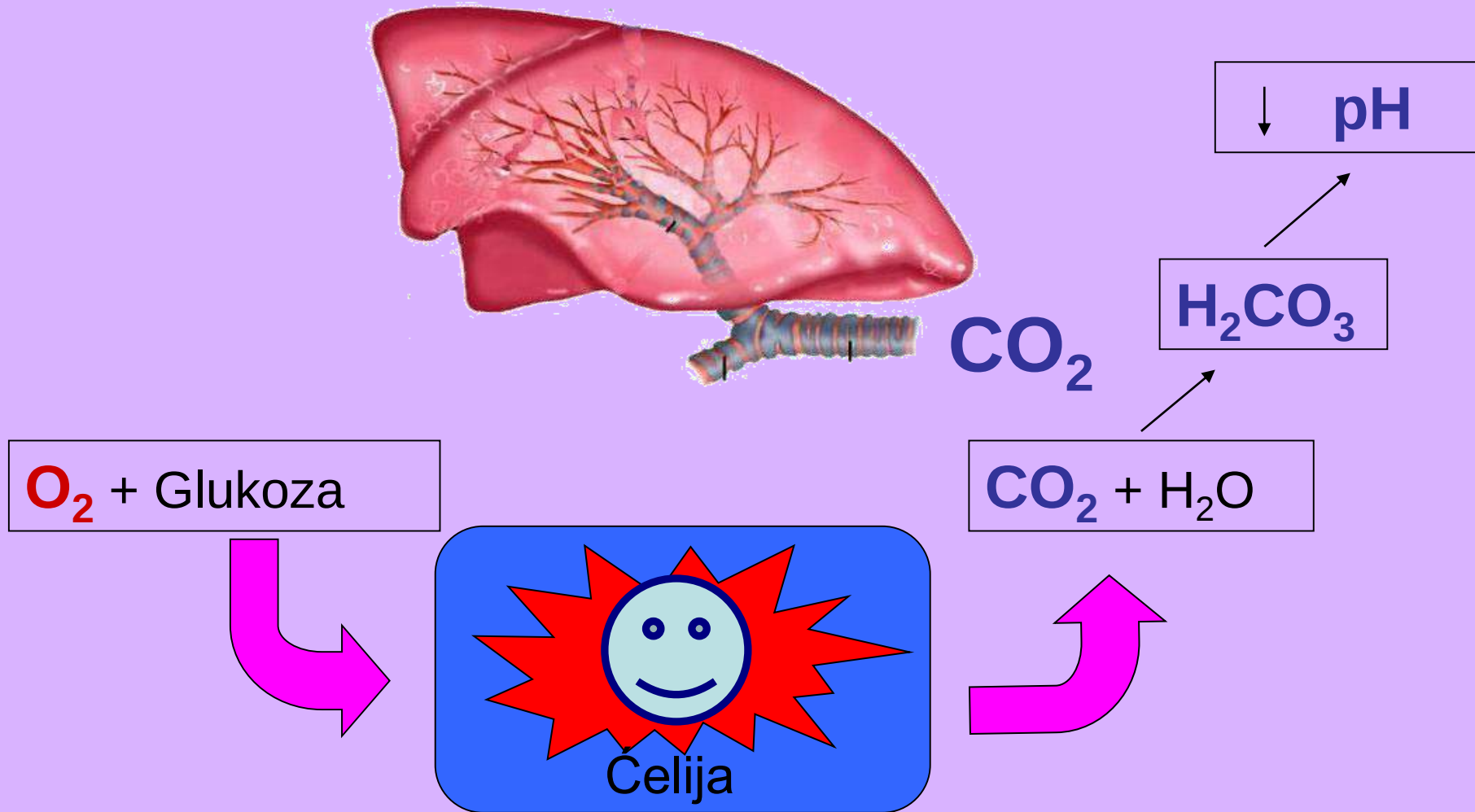

CO_2 + H_2O

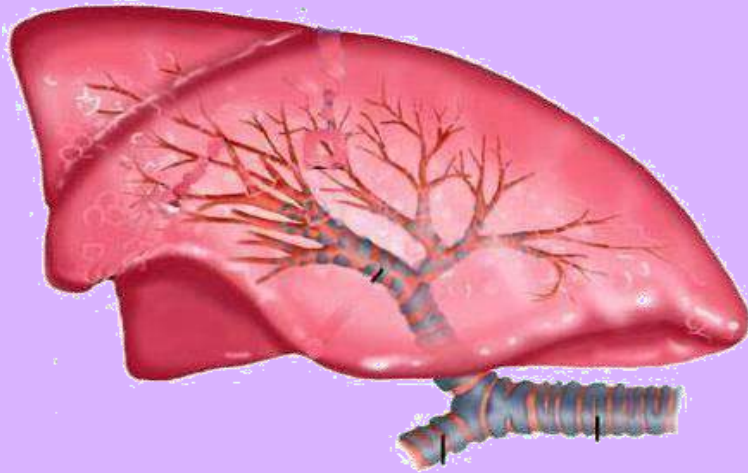
ULOGE RESPIRATORNOG SISTEMA

2. Održavanje izohidrije - acidobazne ravnoteže

ULOGE RESPIRATORNOG SISTEMA

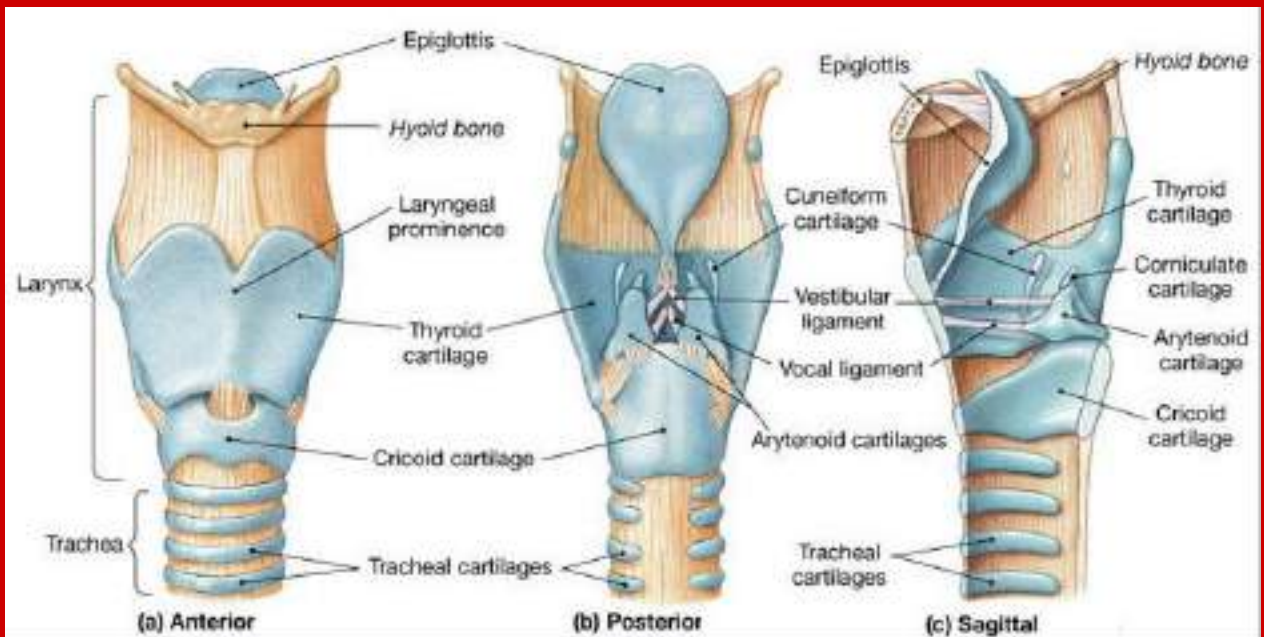
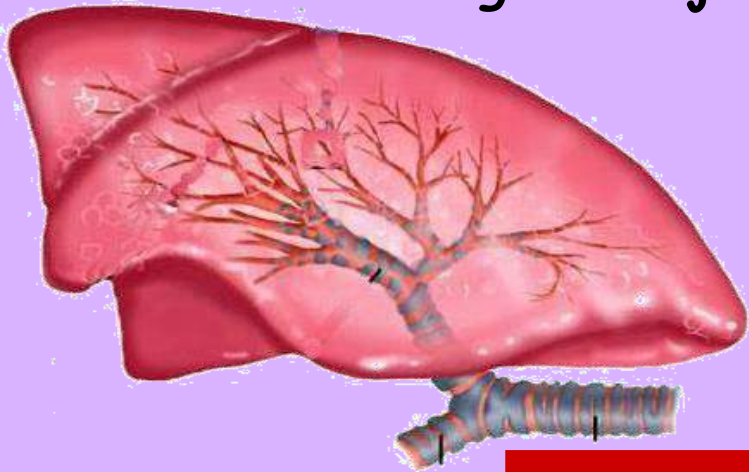
3. Izbacivanje isparljivih mirisnih materija

alkohol
acetonska tela
metan

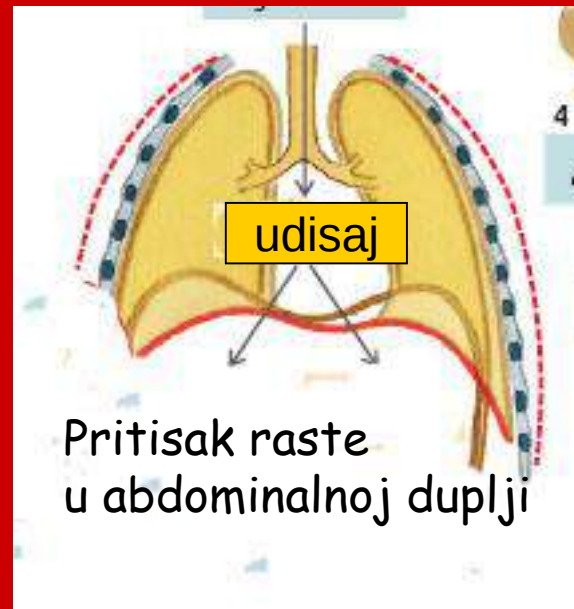
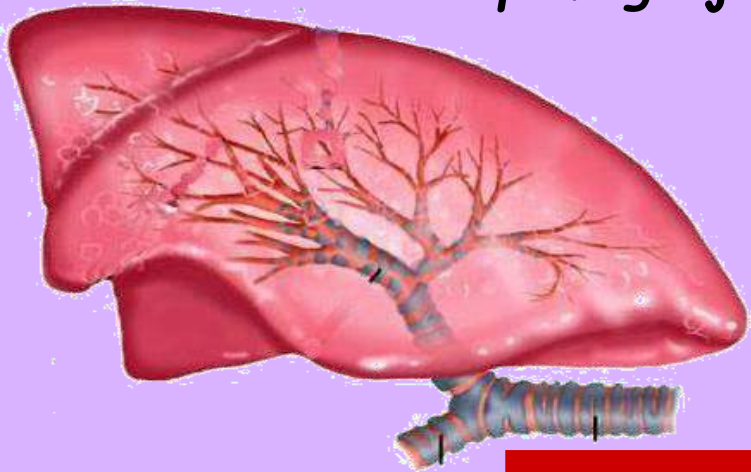
ULOGE RESPIRATORNOG SISTEMA

4. Oglašavanje životinja

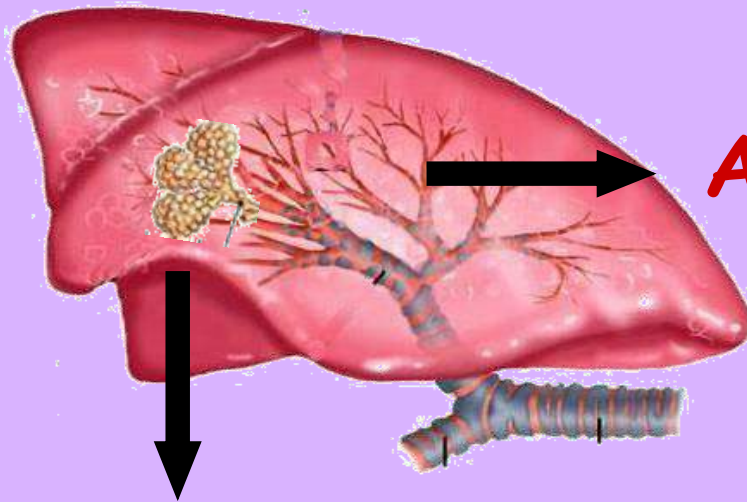
ULOGE RESPIRATORNOG SISTEMA

5. Potpomaganje u toku defekacije, mikcije, partusa

ULOGE RESPIRATORNOG SISTEMA

6. *Proizvodnja nekih materija (angiotenzin, surfaktant)*

Angiotenzin II

80 % se stvara u plućima
VAZOKONSTRIKTOR

surfaktant

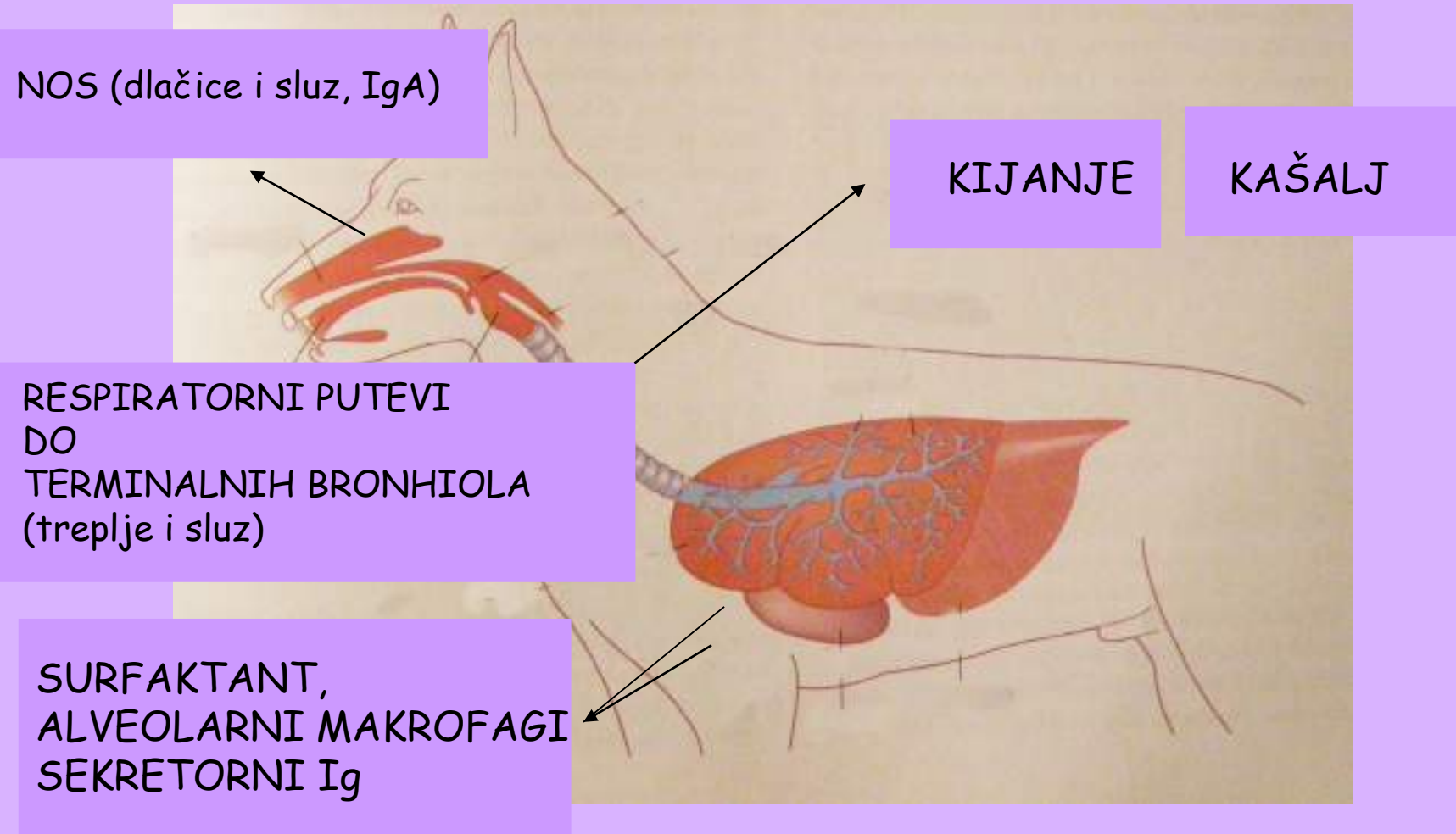
7. *Metaboličko razlaganje nekih materija (Pg, NOR, serotonin i dr.)*

8. *Uloga u termoregulaciji (t zagrevanja ili hlađenja dobija iz krvi)*

9. *Uklanja trombove iz cirkulacije* (u kapilarima puća ima puno mastocita koji proizvode heparin koji aktivira antitrombin III - FIBRINOLIZA)

ULOGE RESPIRATORNOG SISTEMA

10. Zaštitna uloga

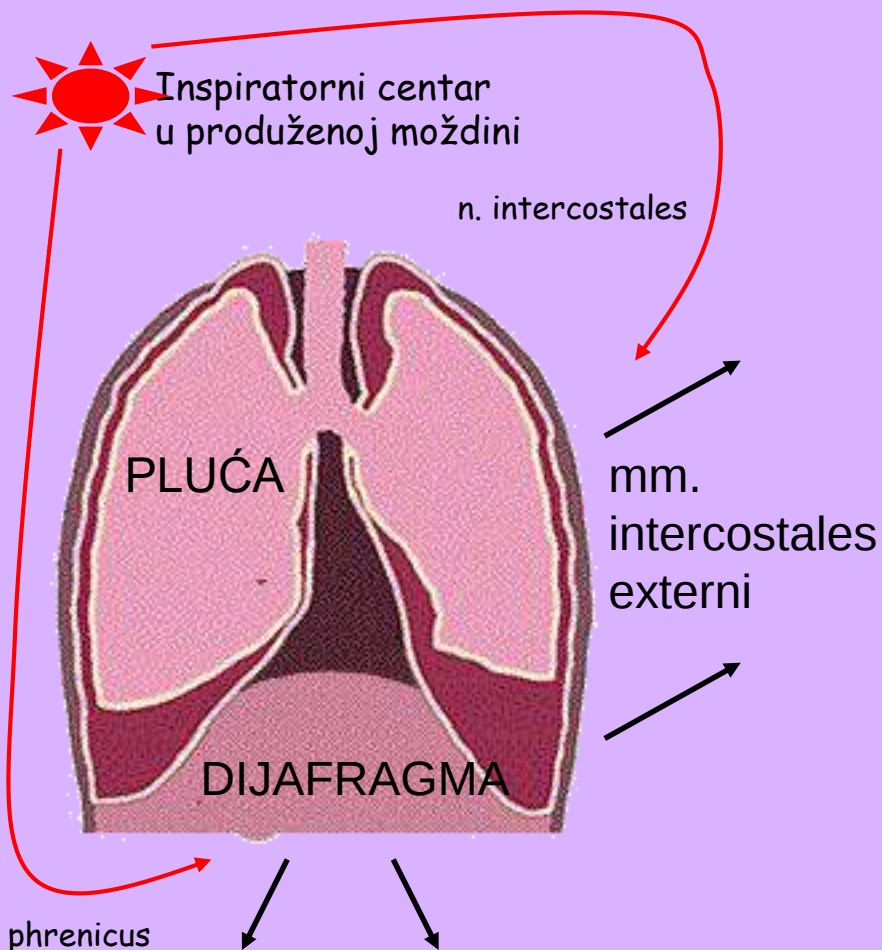
VENTILACIJA PLUĆA

1. Inspirijum - udisaj

2. Ekspirijum - izdisaj

VENTILACIJA PLUĆA

Inspirijum - udisaj - AKTIVAN PROCES

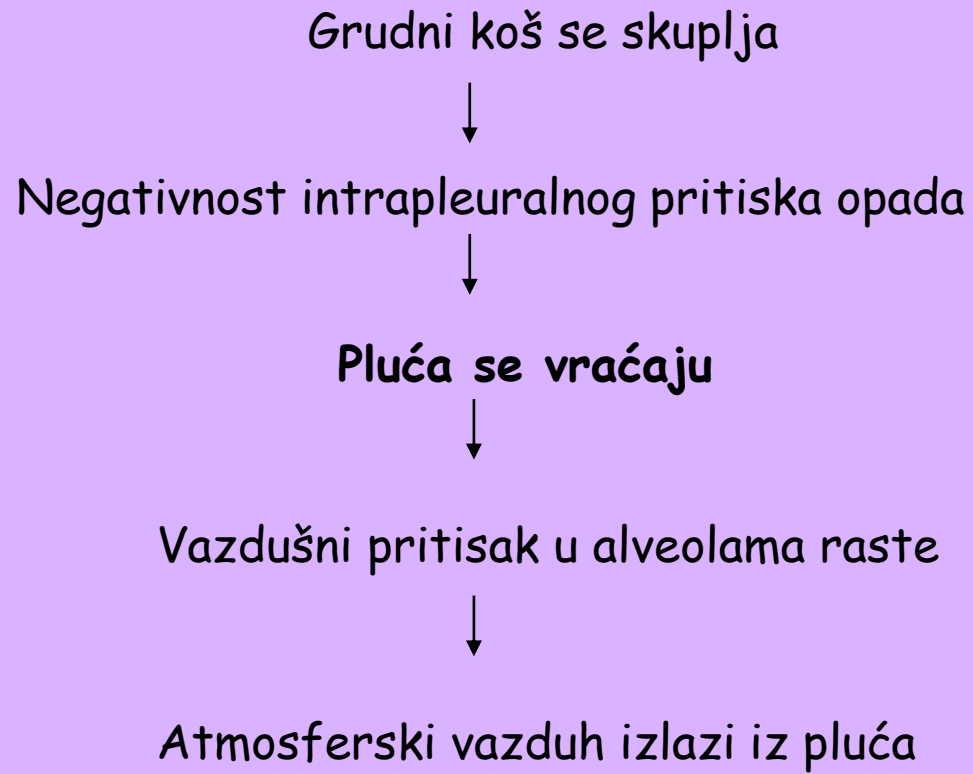
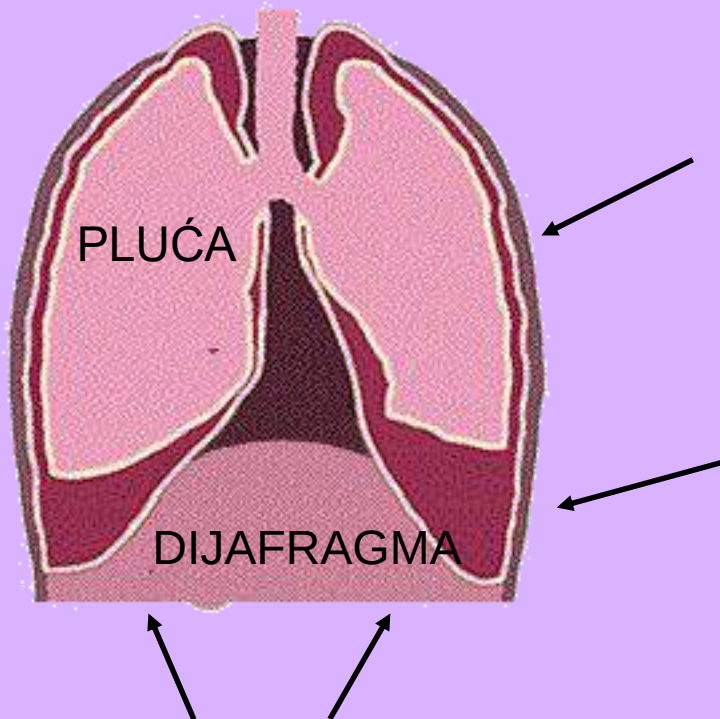

Grudni koš se širi
↓
Negativnost intrapleuralnog pritiska raste
↓
Pluća se šire
↓
Vazdušni pritisak u alveolama pada
↓
Atmosferski vazduh ulazi u pluća

FORSIRANI UDISAJ (angažuje pomoćne mišiće)

VENTILACIJA PLUĆA

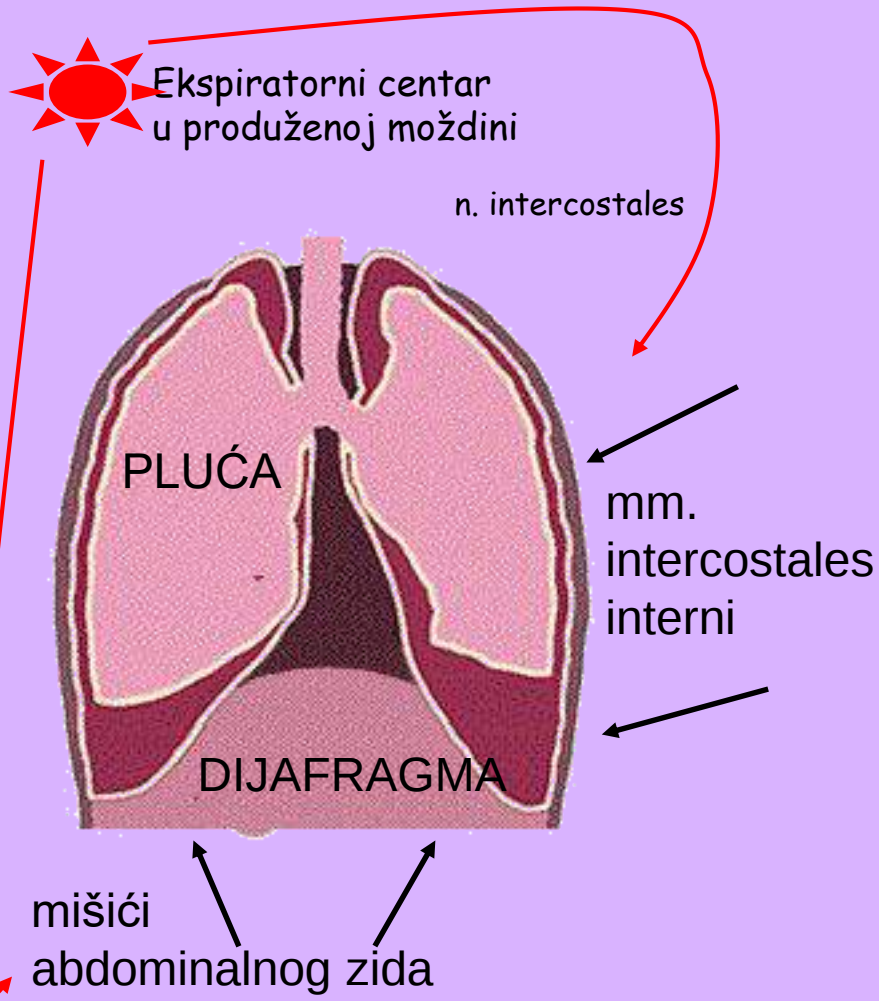
Ekspirijum - izdisaj - PASIVAN PROCES

FORSIRANI IZDISAJ (angažuje mišiće)

VENTILACIJA PLUĆA

Forsirani izdisaj - AKTIVAN PROCES

Grudni koš se skuplja
↓
Negativnost intrapleuralnog pritiska opada
↓
Pluća se vraćaju
↓
Vazdušni pritisak u alveolama raste
↓
Atmosferski vazduh izlazi iz pluća

ODNOS INSPIRIJUMA I EKSPIRIJUMA

1 : 1,2

TIPOVI DISANJA

Zavisno od toga koji mišići učestvuju u disajnim pokretima

Grudni (kostalni) – konji, psi

Trbušni (abdominalni) – goveda

Mešoviti – (ljudi)

FREKVENCA DISANJA

Vrsta životinje	Broj respiracija u minuti
KONJ	10 - 14
KRAVA	26 - 35
SVINJA	32 - 58
PAS	20 - 34
MAČKA	20 - 40
OVCA	16 - 22

Eupneja - pravilno, mirno disanje

TIPOVI DISANJA

Eupneja - pravilno, mirno disanje

Dispneja - otežano, naporno disanje

Hiperpneja - povečanje dubine disanja

Hipopneja - smanjenje dubine disanja

Tahipneja - ubrzano disanje

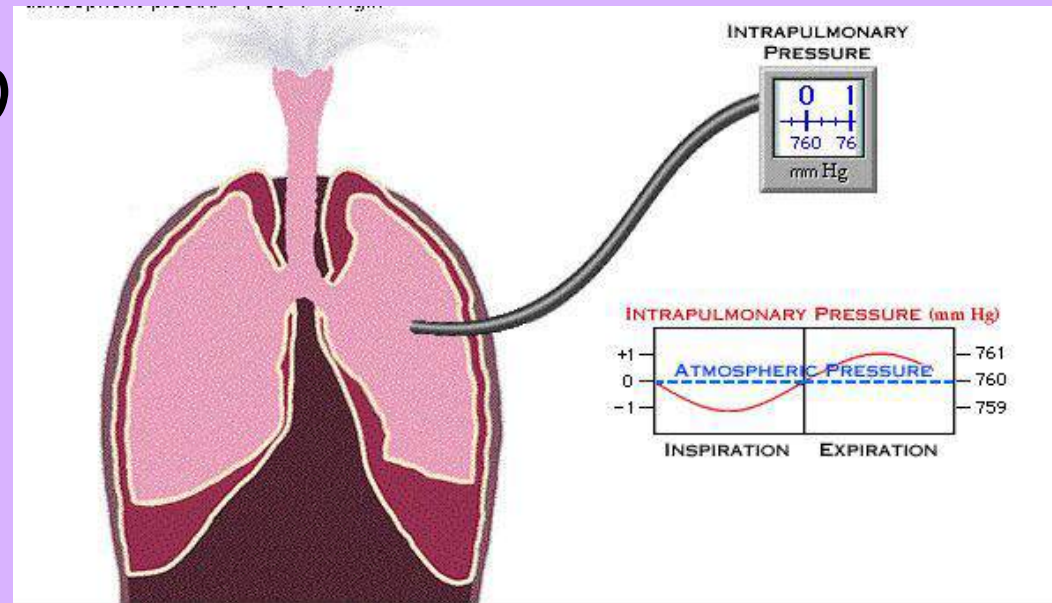
Bradipneja - usporeno disanje

Polipneja - površno, brzo disanje (dahtanje)

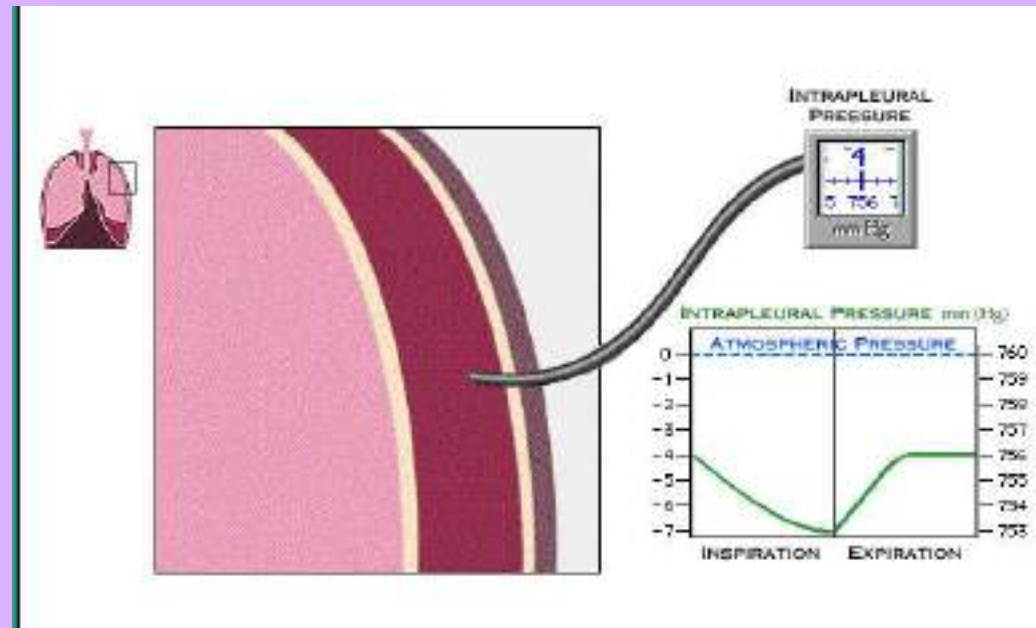
Apneja - prestanak disanja

VENTILACIJA PLUĆA

1. Intrapulmonalni (alveolarni) pritisak

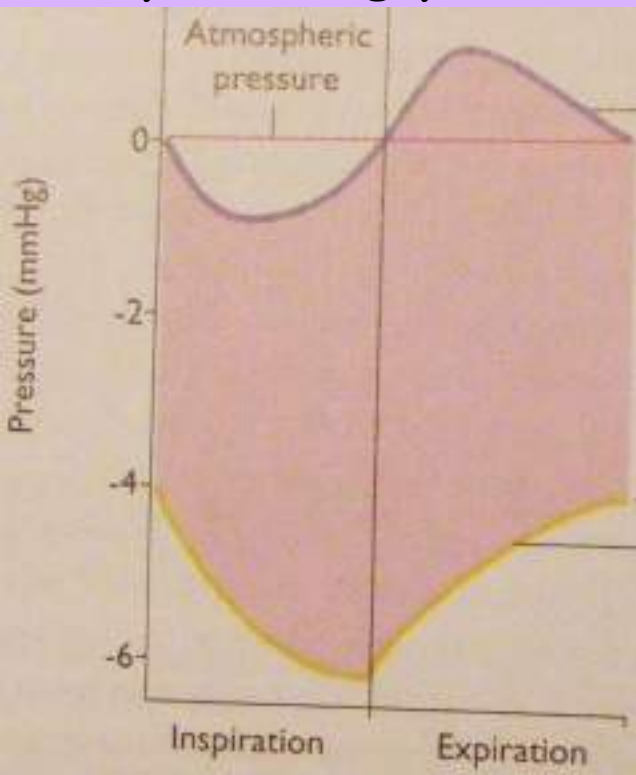
2. Interpleuralni pritisak

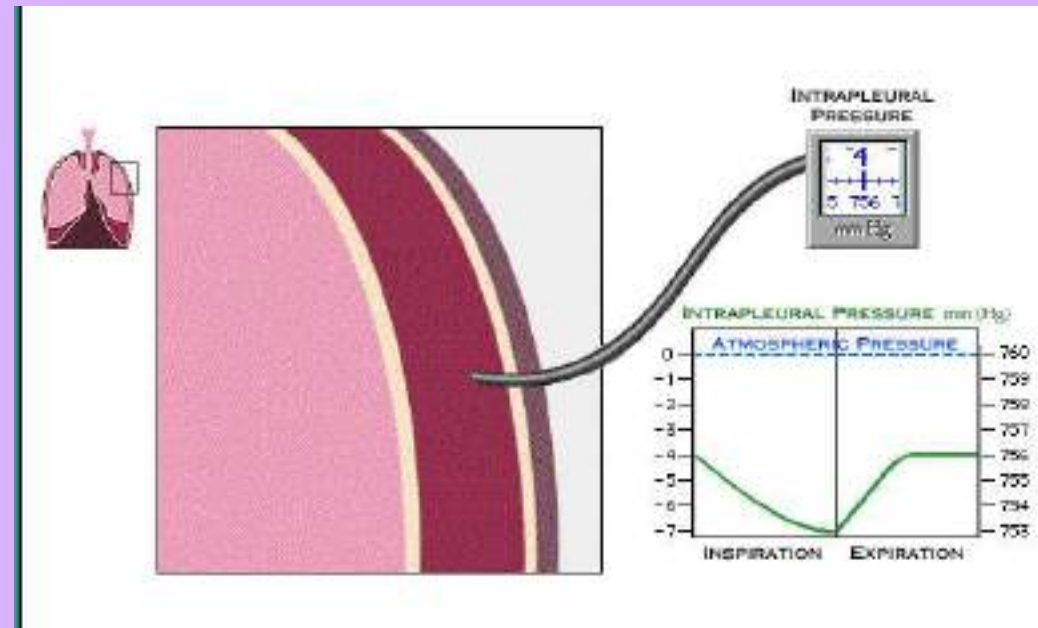
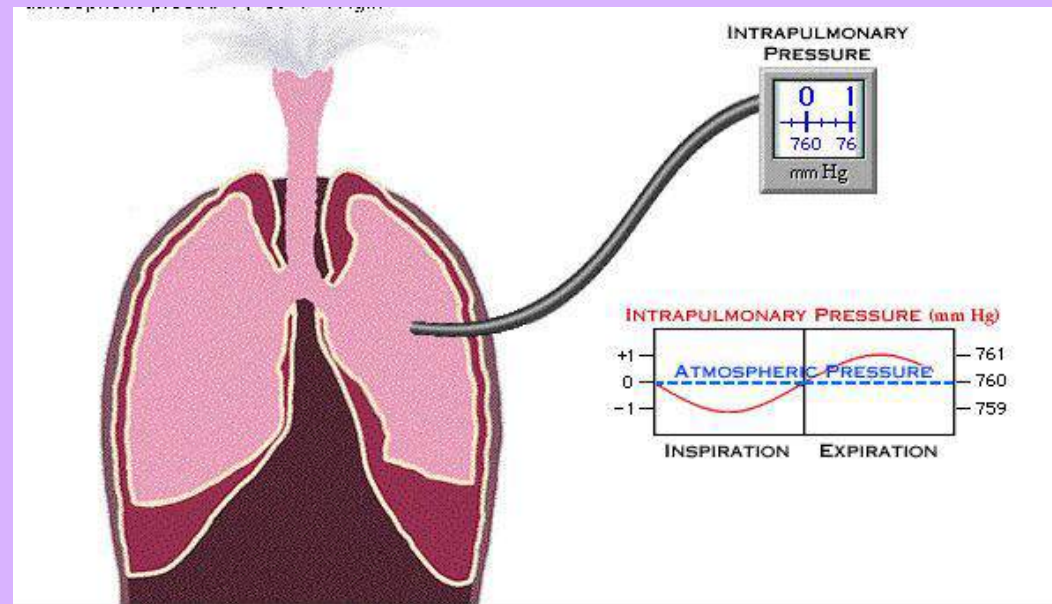
VENTILACIJA PLUĆA

TRANSPULMONALNI PRITISAK

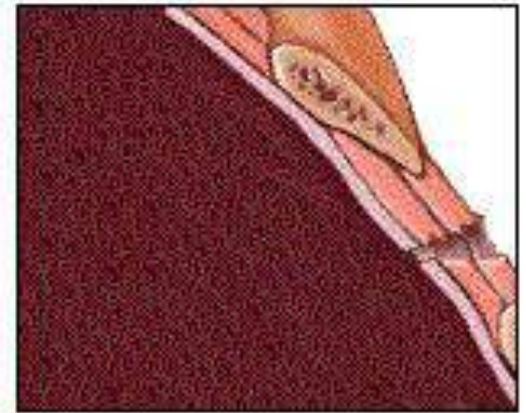
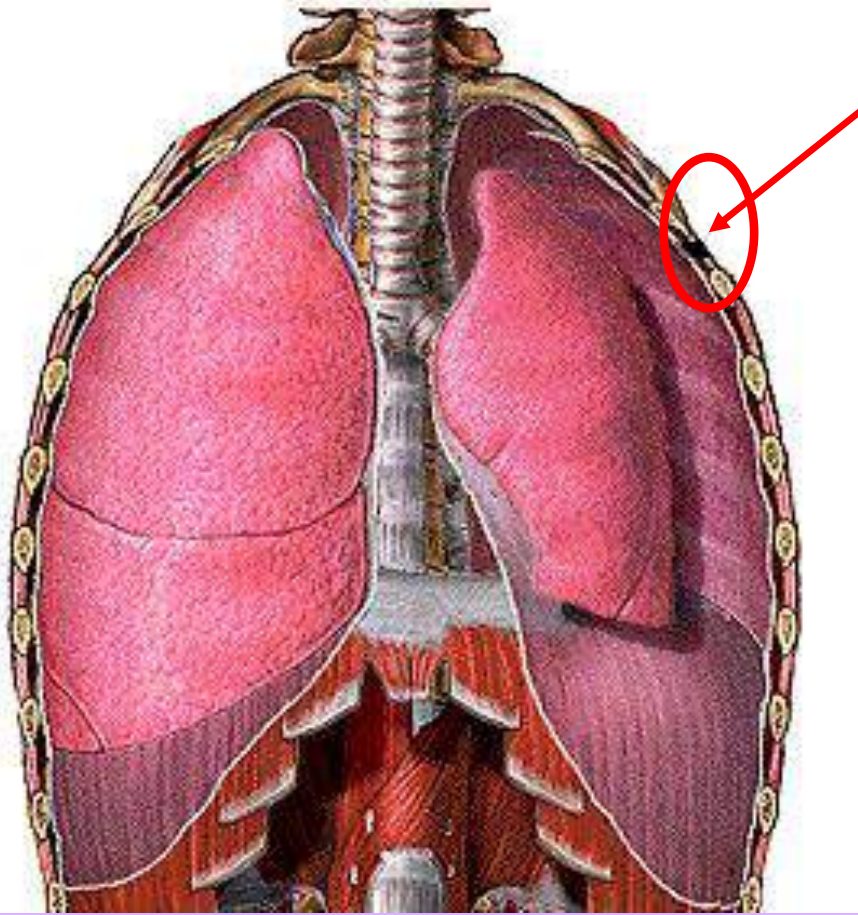
Razlika alveolarnog i intrapleuralnog pritiska

Mera elastičnosti pluća – sila koja drži pluća rastegnuta i sprečava kolabiranje bronhiola

PNEUMOTORAKS

PNEUMOTHORAX

VENTILACIJA PLUĆA

Dodatni faktori značajni za pravilnu ventilaciju pluća

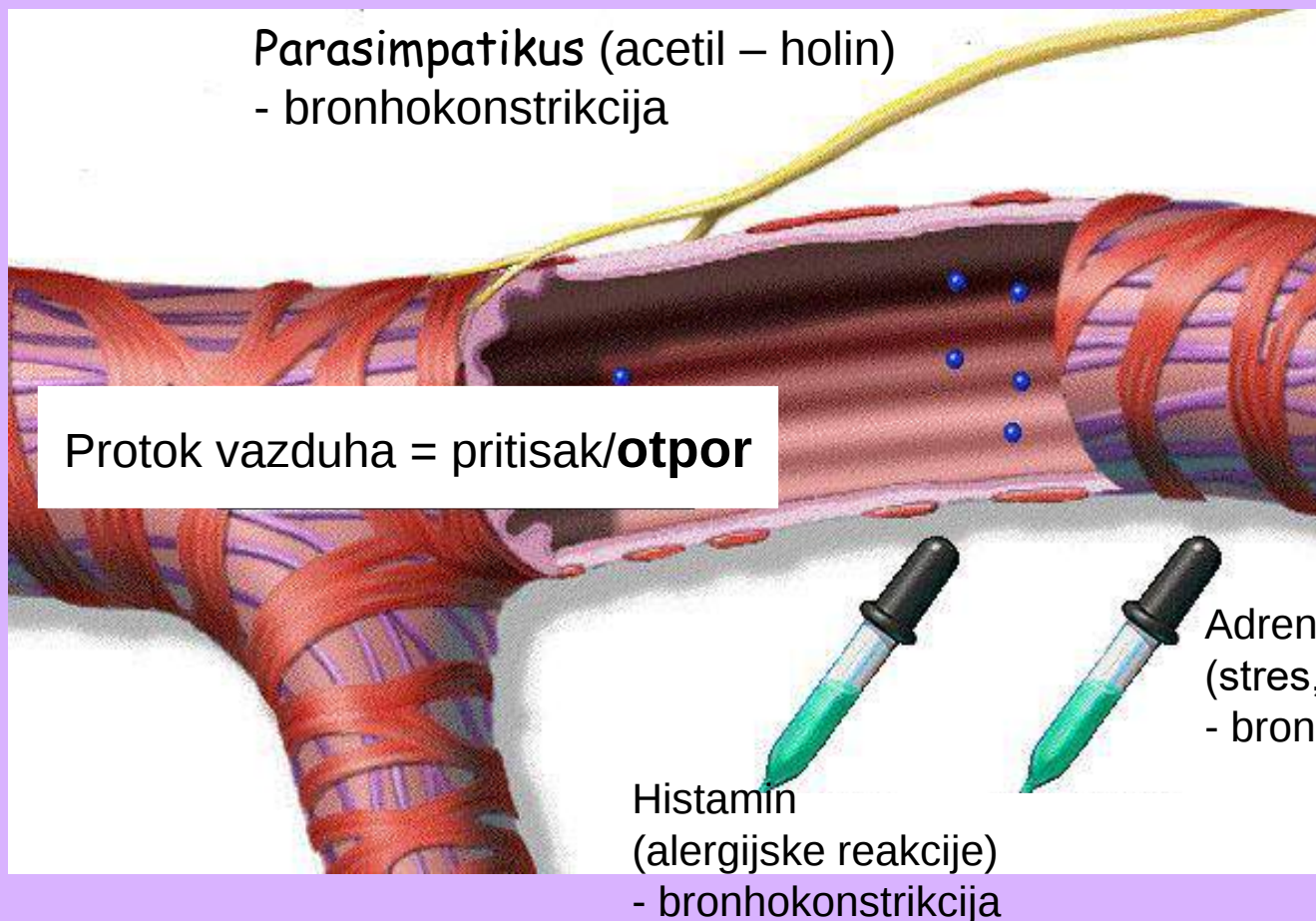
Otpor u sprovodnoj zoni

Rastegljivost (komplijansa) pluća

VENTILACIJA PLUĆA

Dodatni faktori značajni za pravilnu ventilaciju pluća

Otpor u sprovodnoj zoni

Bronhokonstrikcija (Psy, hladan vazduh) i bronhodilatacija (Sy)

PSy - ujutru. Hladan vazduh - planina

VENTILACIJA PLUĆA

Dodatni faktori značajni za pravilnu ventilaciju pluća

Rastegljivost (komplijansa) pluća - zavisi od

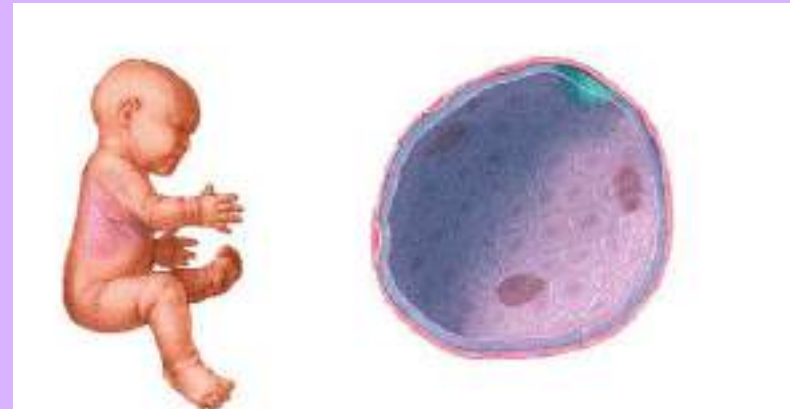
1. Rastegljivosti elastičnih vlakana u plućima

2. Površinskog napona u alveolama

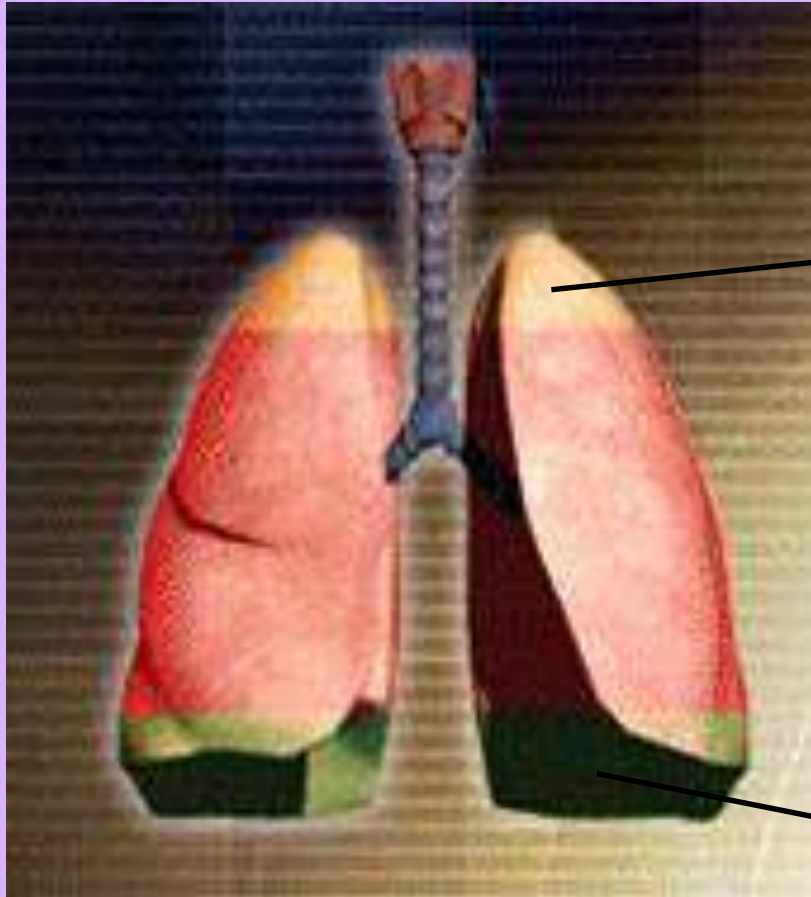
Surfaktant

smanjuje površinski napon pri ekspirijumu
i sprečava kolabiranje

PLUĆNI VOLUMENI I KAPACITETI

Volumeni i kapaciteti – zapremine vazduha koje se nalaze u plućima

Respiratorni volumen
(0,5 l) konj = 5 l

Rezervni inspiratorni
volumen (3,5 l) konj = 12 l

Rezervni ekspiratorni
volumen (1,5 l) konj = 12 l

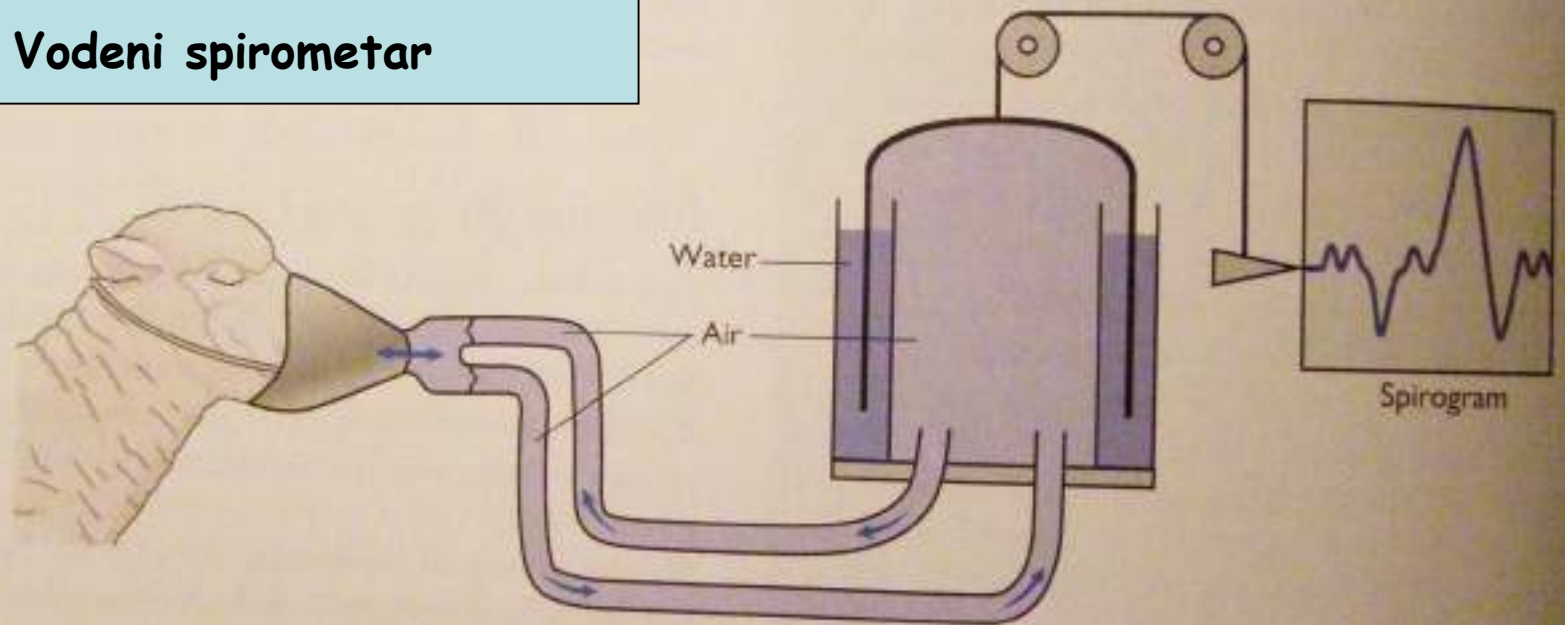
Rezidualni kapacitet
(1,5 l) konj = 12 l

V
I
T
A
N
L
N
I
K
A
P
A
C
I
T
E
T

Kolapsni volumen + Minimalni volumen

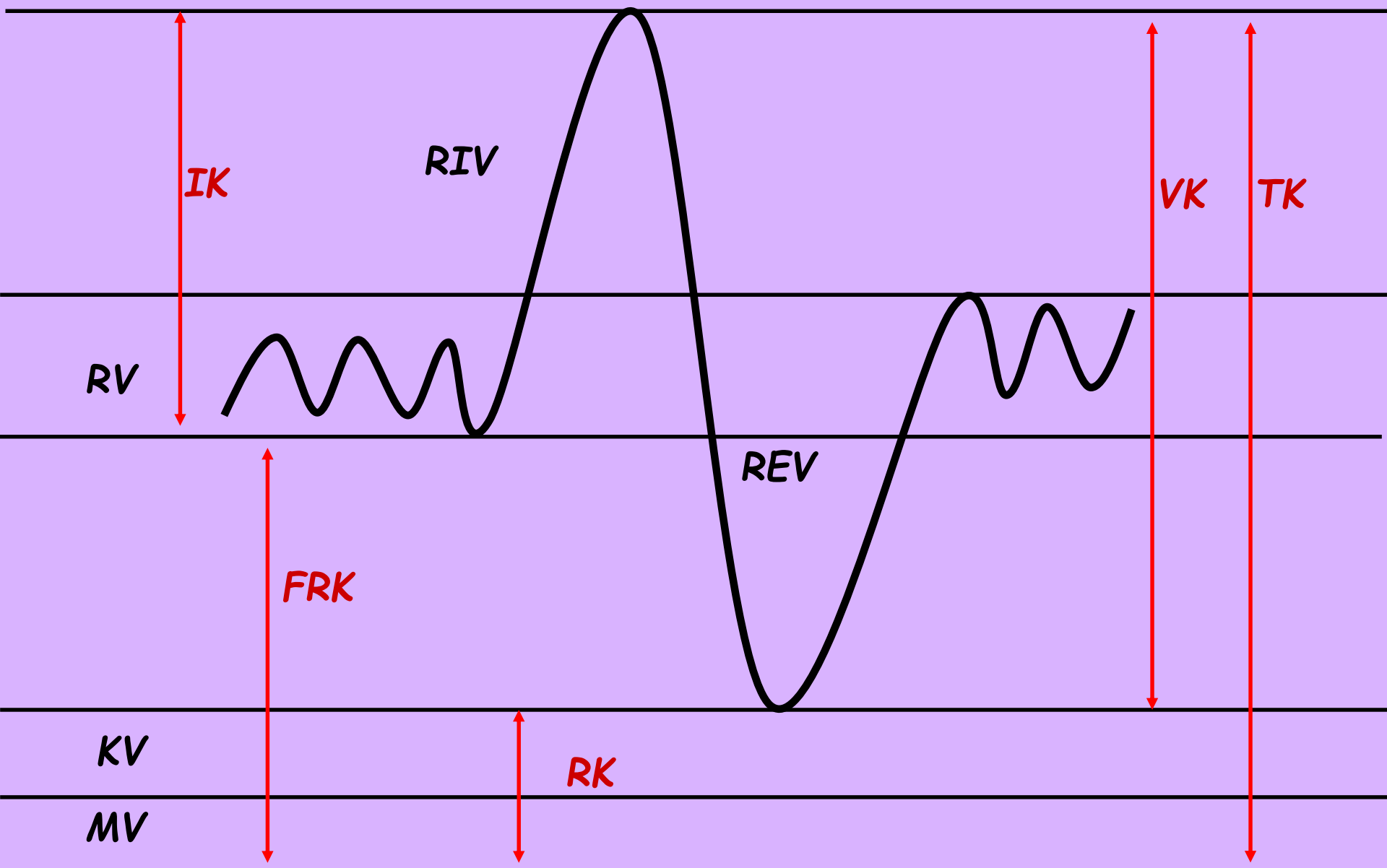
SPIROMETER

Vodeni spirometar

PLUĆNI VOLUMENI I KAPACITETI

(spirogram - zapis promena plućnih volumena u jedinici vremena)

SASTAV VAZDUHA

(udahnutog, izdahnutog, alveolarnog)

Alveolarni vazduh je cons. sastava = kontinuirana razmena gasova !

Udahnuti vazduh je atmosferski vazduh
(mešavina gasova - O_2 , CO_2 , N_2 i H_2O)

% O_2 = 21 % (PO_2 = 21 kPa na nivou mora gde je AP = 760 mmHg ili 101 kPa)

% CO_2 = 0,04 % (PCO_2 = 0,04 kPa na nivou mora gde je AP = 760 mmHg ili 101 kPa)

% N_2 = 78 % (PN_2 = 78 kPa na nivou mora gde je AP = 760 mmHg ili 101 kPa)

Alveolarni vazduh

PO_2 = 13,9 kPa

PCO_2 = 5,2 kPa

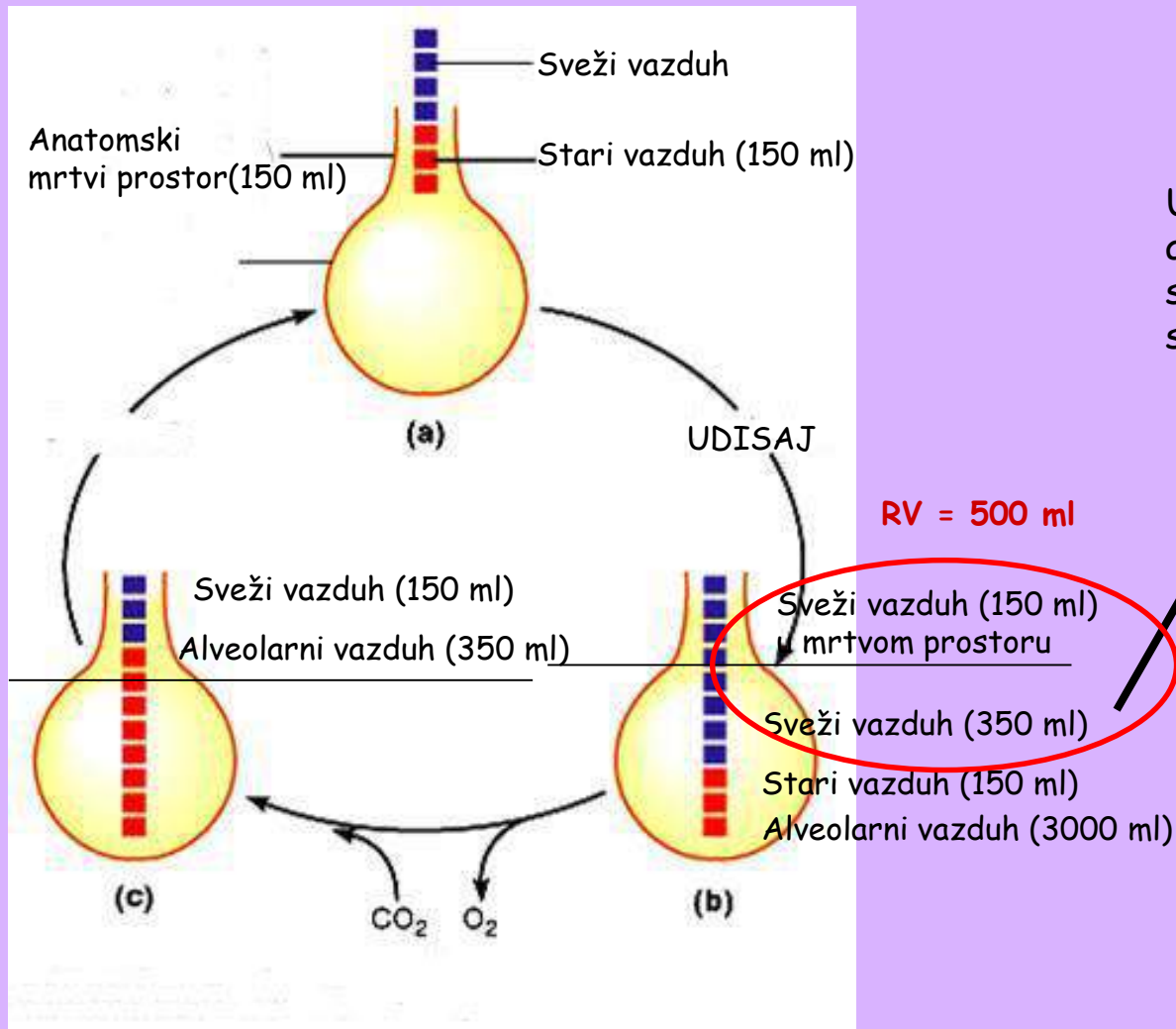
Izdahnuti vazduh

PO_2 = 16 kPa

PCO_2 = 4 kPa

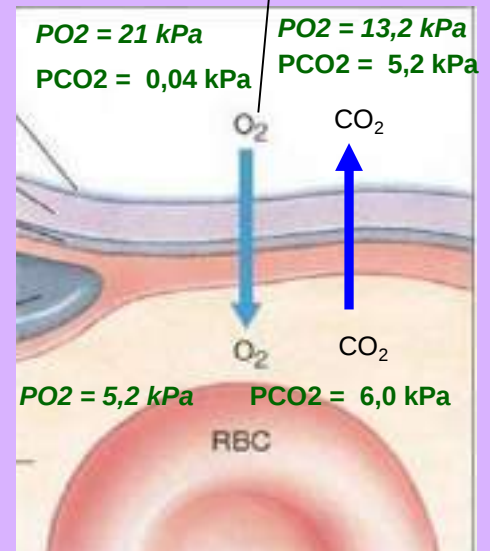
SASTAV VAZDUHA

(udahnutog, izdahnutog, alveolarnog)

Ukupna zapremina vazduha u alveolama od 3 l se razredi sa 350 ml svežeg vazduha - ne menja se bitno sastav! BITNO

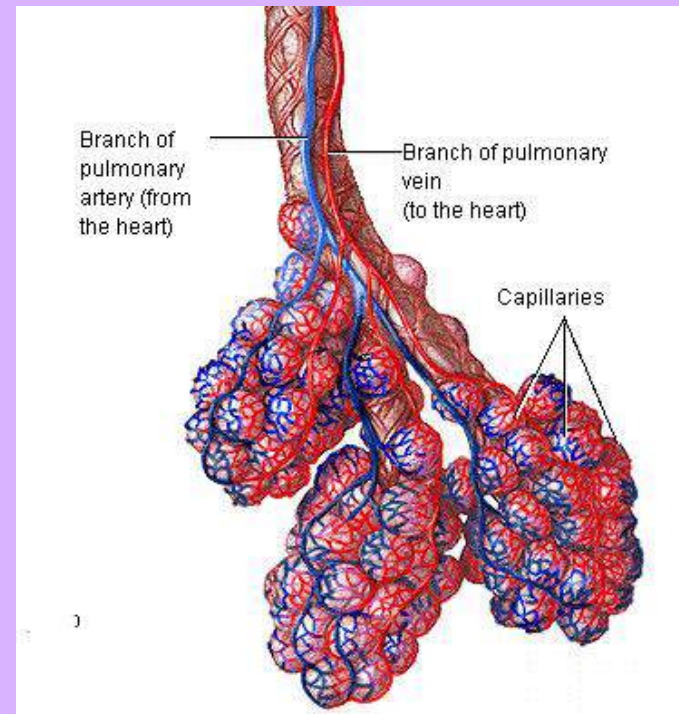
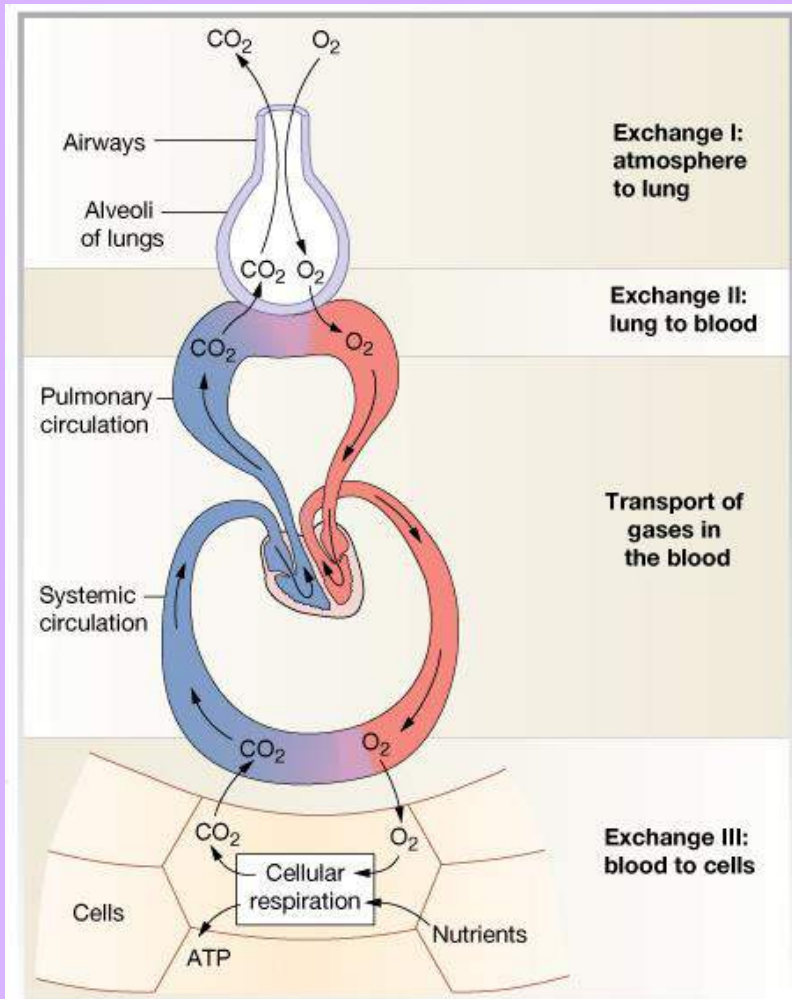
Atmosferski vazduh / Alveolarni vazduh

RAZMENA GASOVA

(u plućnim acinusima i u tkivima)

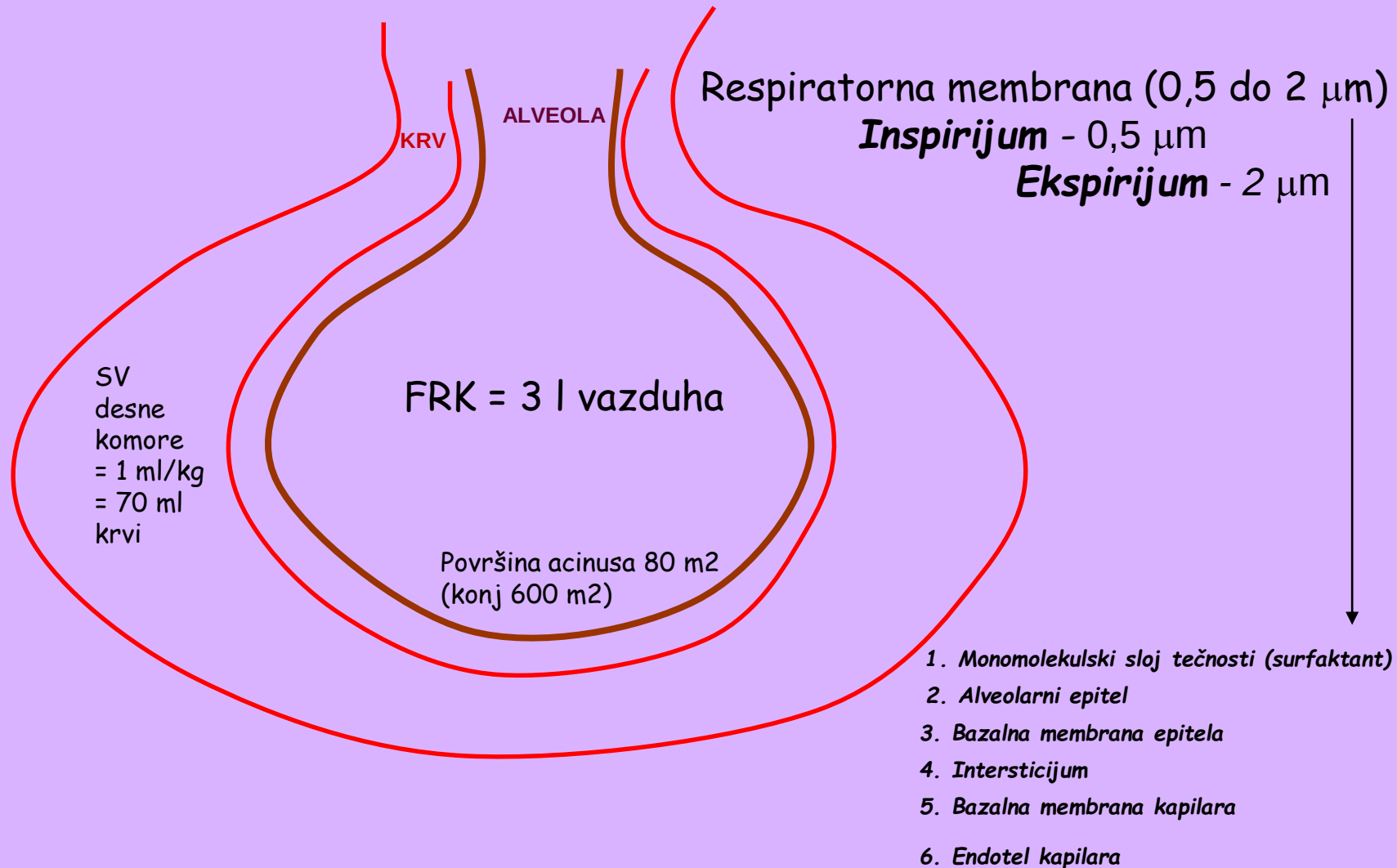
RAZMENA GASOVA u plućnim acinusima - (alveole - kapilari)

RAZMENA GASOVA

(u plućnim acinusima i u tkivima)

RAZMENA GASOVA u plućnim acinusima - (alveole - kapilari)

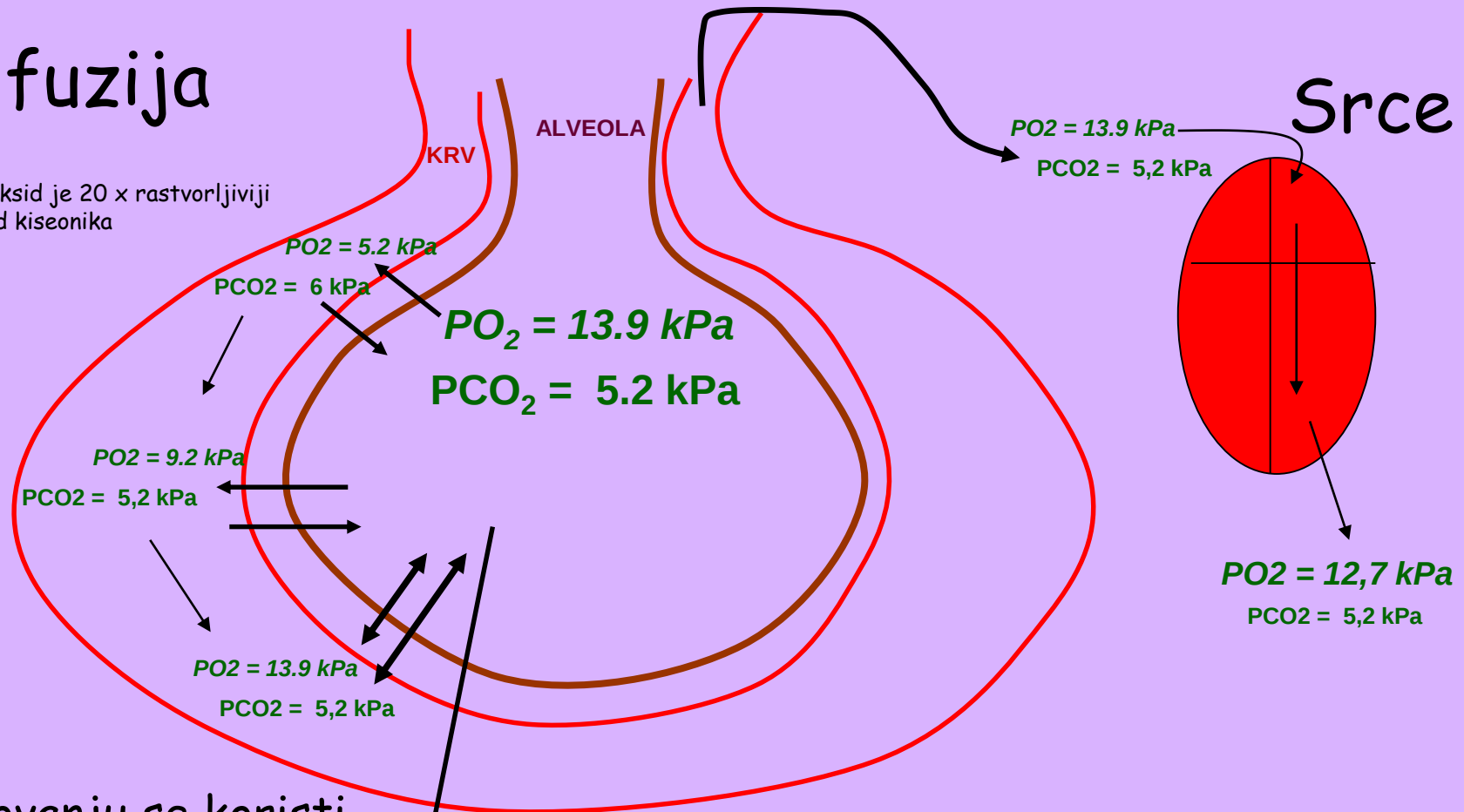
RAZMENA GASOVA

(u plućnim acinusima i u tkivima)

RAZMENA GASOVA u plućnim acinusima - (alveole - kapilari)

Difuzija

Ugljen dioksid je 20 x rastvorljiviji
u masti od kiseonika

Pri mirovanju se koristi
1/3 membrane za razmenu
gasova

RAZMENA GASOVA

(u plućnim acinusima i u tkivima)

POJAČANA FIZIČKA AKTIVNOST

Rad srca i protok krvi kroz pluća - 4-8x veći
Venka krv koja se vraća u pluća - manje O₂

Razmena O₂ se prilagođava:

-otvore se novi plućni kapilari,
brzina protoka krvi poraste,
površina za difuziju poraste

-izmena gasova se dešava celom dužinom kapilara

- Difuzijski razmak između alveola pluća i kapilara se smanji - šire se pluća

- Iako je pO₂ u venskoj krvi manji, u alveolarnom vazduhu je isti - brža je difuzija O₂ iz alveola u kapilare

- **STOGA JE PP O₂ U KRVU KOJA NAPUŠTA PLUĆA PRI FIZIČKOJ AKTIVNOSTI ISTI KAO PRI MIROVANJU**

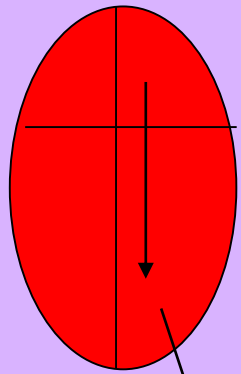

RAZMENA GASOVA

(u plućnim acinusima i u tkivima)

RAZMENA GASOVA u tkivima

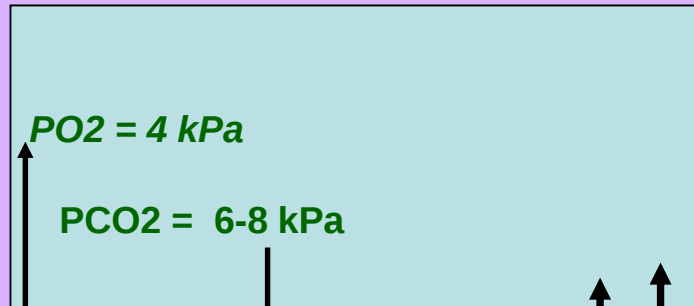
Srce

$PO_2 = 12,7 \text{ kPa}$

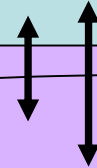
$PCO_2 = 5,2 \text{ kPa}$

parcijalni pritisci gasova u tkivima zavise od aktivnosti tkiva

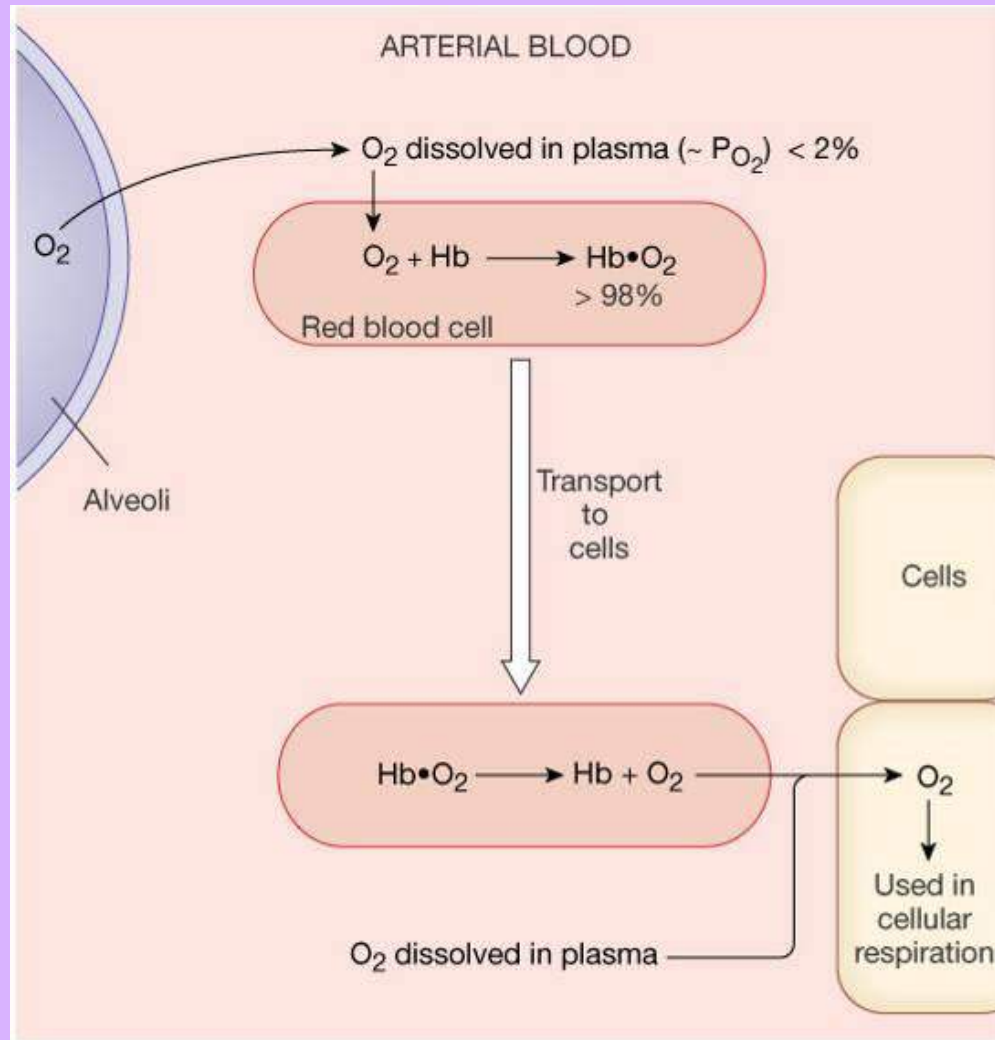
$PO_2 = 12,7 \text{ kPa}$

$PCO_2 = 5,2 \text{ kPa}$

TRANSPORT GASOVA U KRVI

Transport kiseonika

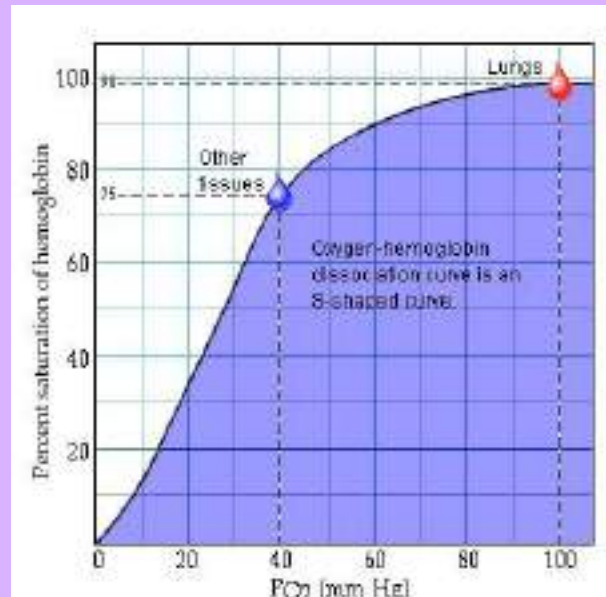
(1) Rastvoren-veća kod većeg PP O₂

(2) Vezan na Hb - molekul Hb prenosi 4 O₂.

TRANSPORT GASOVA U KRVI

Transport kiseonika hemoglobinom

Afinitet hemoglobina za kiseonik

Sa povećanjem PP O₂ raste stepen zasićenja Hb sa O₂ - sigmoidno

Objašnjenje: kooperativno vezivanje između O₂ i Hb - vezivanje 1. molekula O₂ za hem grupu povećava afinitet za prazne hem grupe

**Normalno je stepen zasićenja u plućima približno 100 %
(gram Hb vezuje 1,34 ml O₂)**

Normalno je stepen zasićenja u krvi koja napušta kapilare 75% (može da varira)

TRANSPORT GASOVA U KRVI

Transport kiseonika hemoglobinom - faktori od kojih zavisi zasićenost Hb

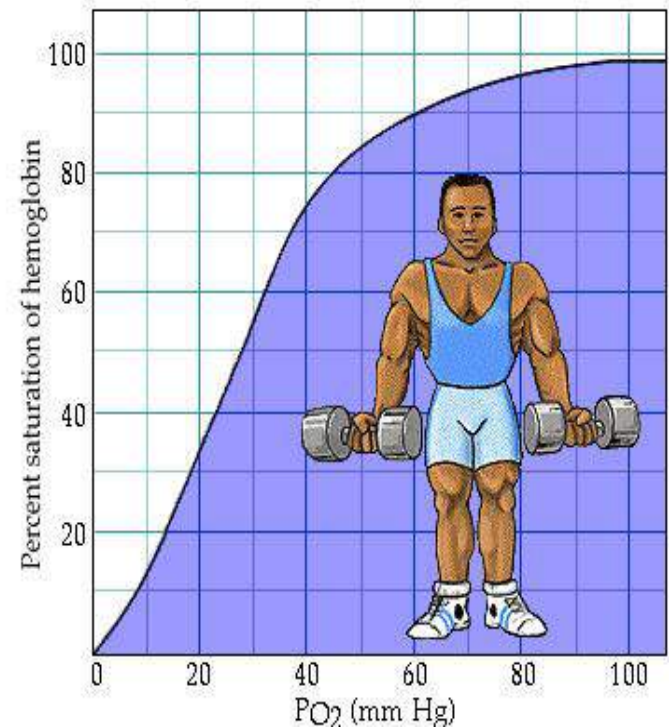
- (1) *Parcijalni pritisak O₂*
- (2) *pH* (kada je 7,2, zasićenost padne na 60%)
- (3) *Temperatura*
- (4) *2,3 difosfoglicerat* (Er energiju dobijaju glikolizom - DPG se veže za Hb i olakšava oslobađanje O₂. Količina u Er se povećava kada je smanjeno snabdevanje tkiva sa O₂ - hipoksija, anemija, visina. Preživari-Hb neosetljiv na DPG)
- (5) *Fetalni Hb* ne vezuje DPG - veći afinitet za HB

In addition to P_{O_2} , hemoglobin saturation is altered by four other factors:

↓ **pH**
↑ Temperature
↑ P_{CO_2}
↑ **BPG**

These conditions decrease hemoglobin's affinity for oxygen, releasing more oxygen to the active muscle cells.

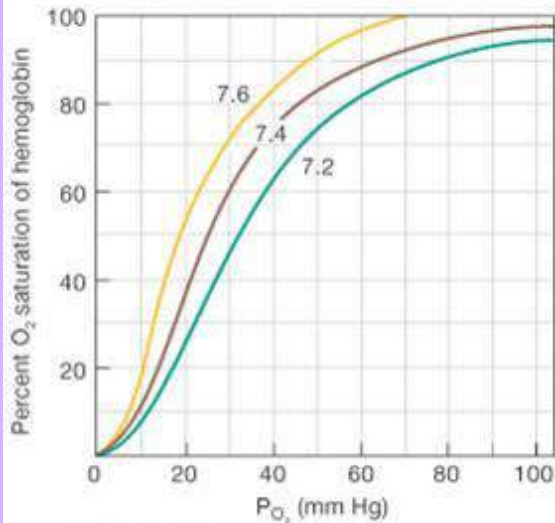
Click the weight lifter to see a graph of the effect of decreased pH.

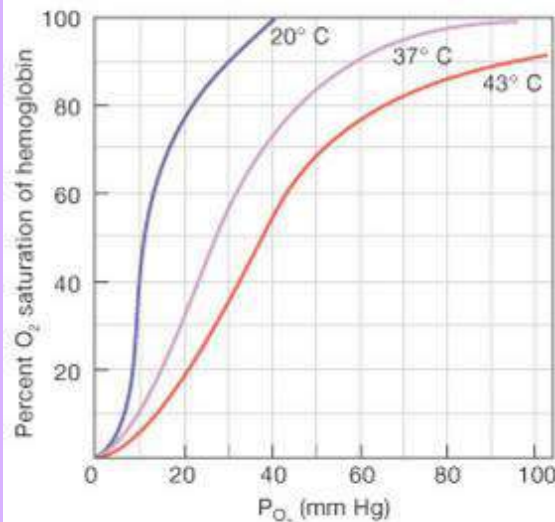
TRANSPORT GASOVA U KRVI

Transport kiseonika hemoglobinom - faktori od kojih zavisi zasićenost Hb

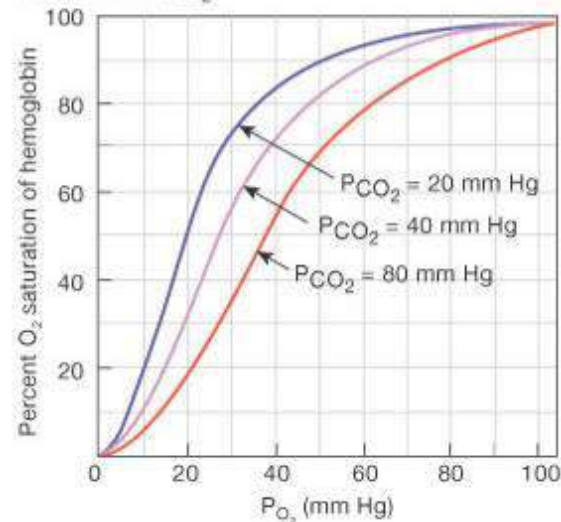
(a) Effect of pH

(b) Effect of temperature

(c) Effect of P_{CO₂}

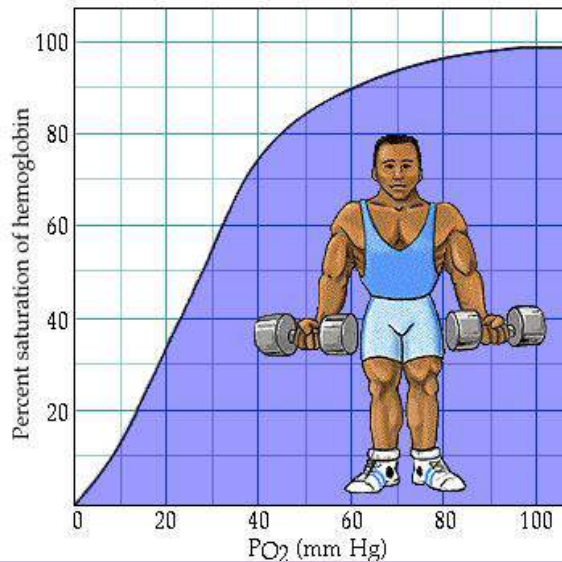
TRANSPORT GASOVA U KRVI

Transport kiseonika hemoglobinom

In addition to P_{O_2} , hemoglobin saturation is altered by four other factors:

↓ pH
↑ Temperature
↑ P_{CO_2}
↑ BPG

These conditions decrease hemoglobin's affinity for oxygen, releasing more oxygen to the active muscle cells.

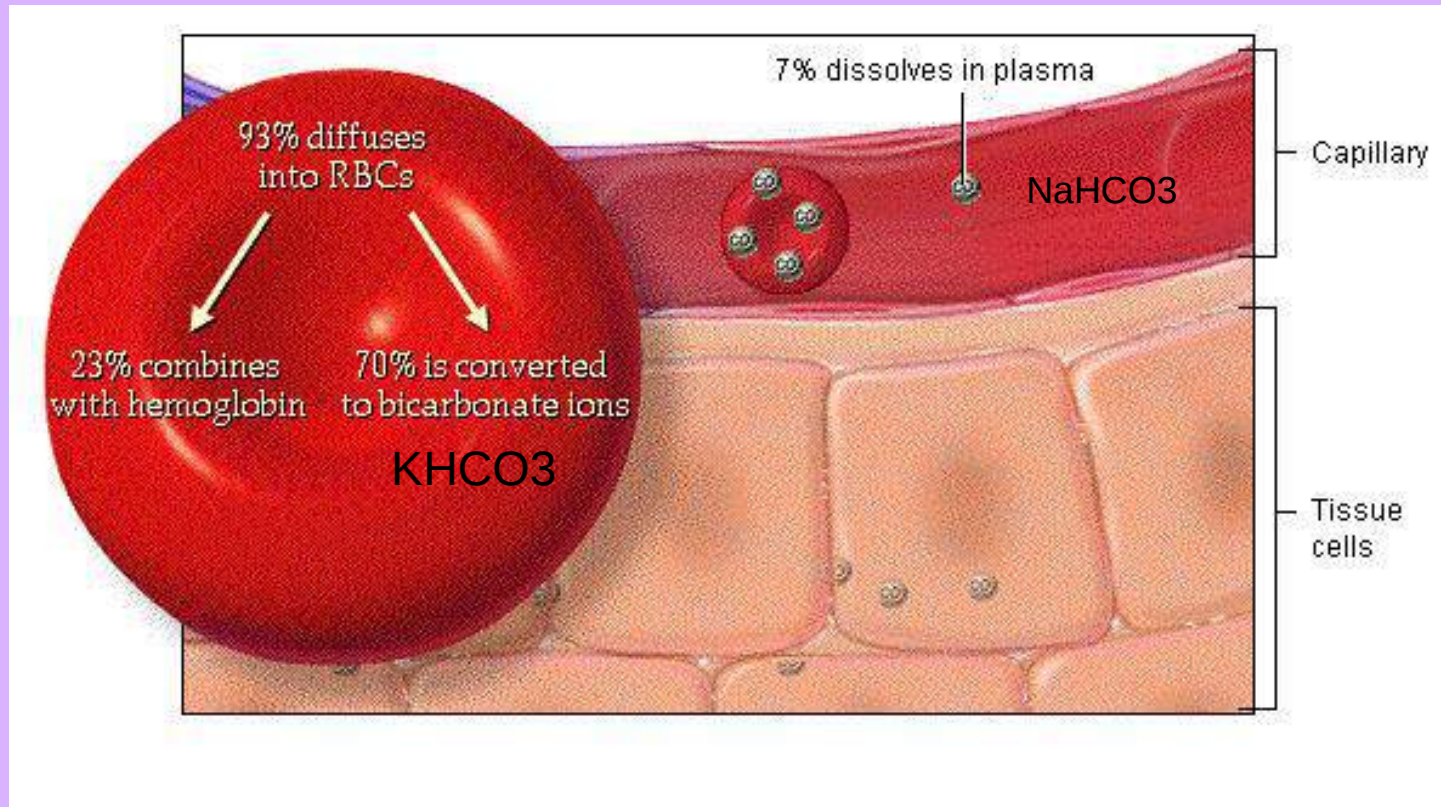

Koeficijent utilizacije (koeficijent iskorišćenja) kiseonika - koliko se kiseonika utroši u tkivima.

Mirovanje - 30 %, mišićna aktivnost - 87 %.

TRANSPORT GASOVA U KRVI

Transport ugljen dioksida

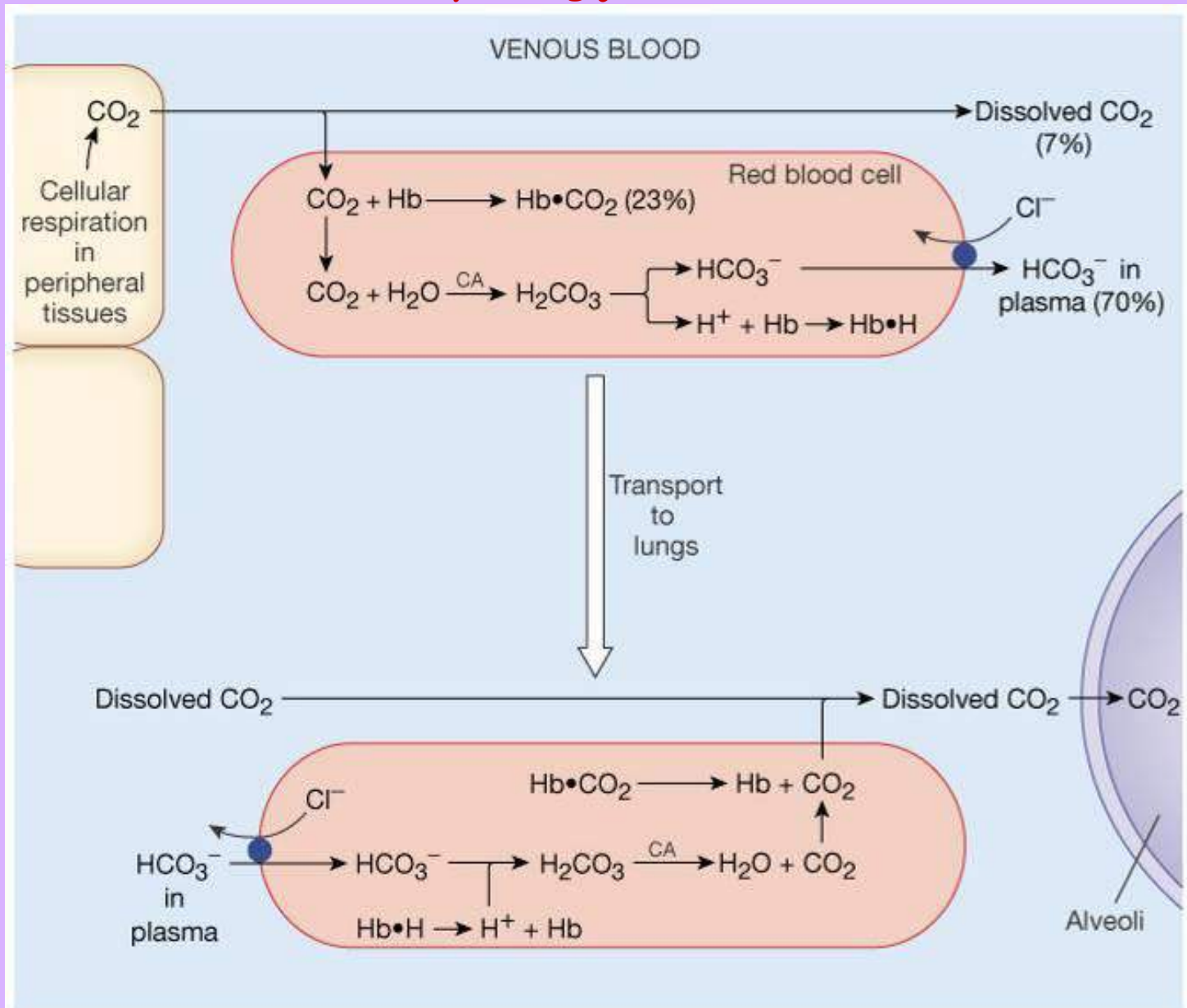
Rastvoren CO_2 - 20 x je rastvorljiviji u vodu od O_2

Vezan za belančevine, posebno Hb - 20 % vezano za proteine

Kao bikarbonat - 70% (stvaranje H_2CO_3 pomoću karboanhidraze - u eritrocitima, a onda disosuje H_2CO_3 na HCO_3^- i H^+ . Membrana Er propušta HCO_3^- ali ne i H^+ koji se vezuje za Hb-pufer)

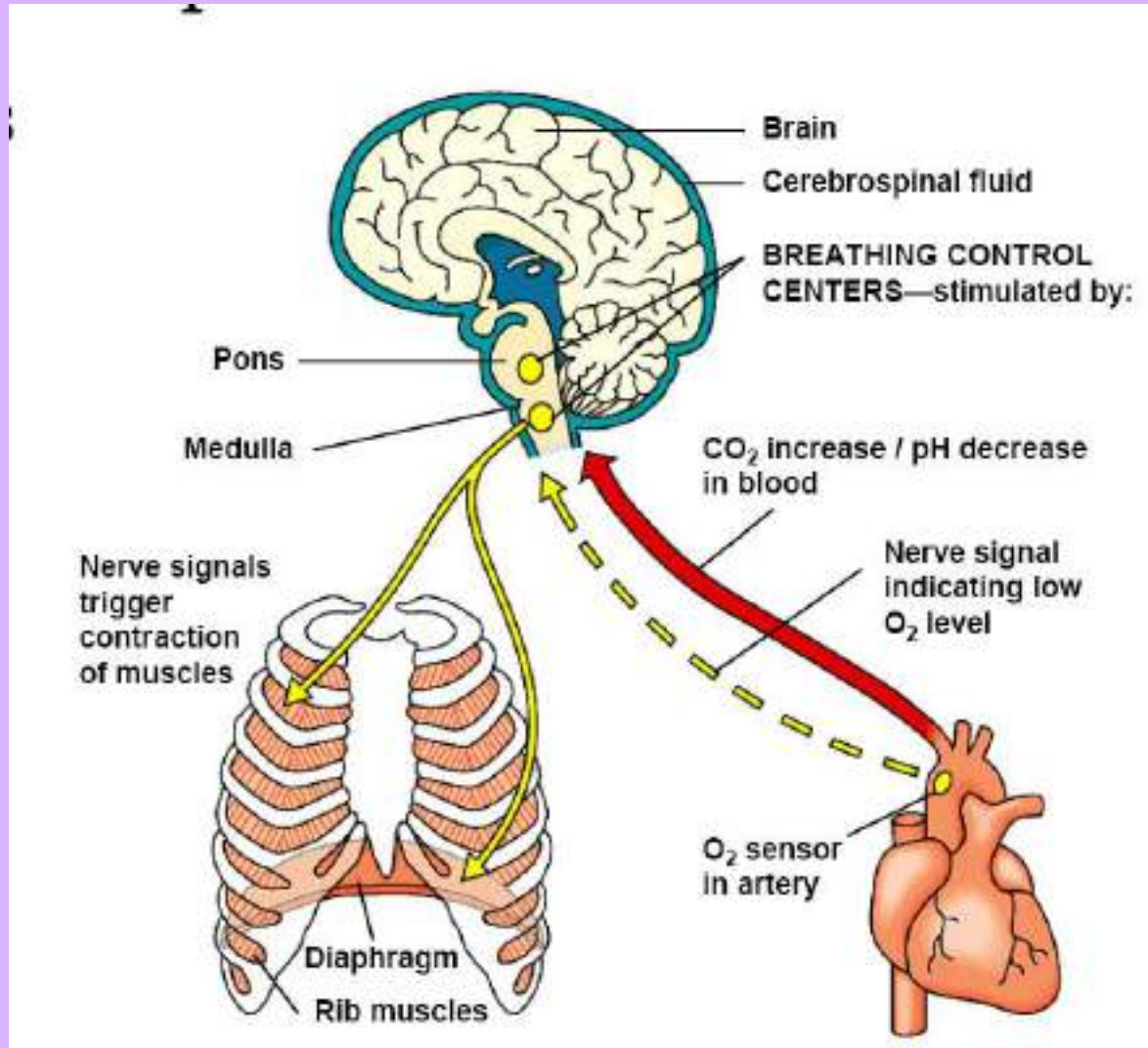
TRANSPORT GASOVA U KRVI

Transport ugljen dioksida

REGULACIJA DISANJA

NERVNA, HUMORALNA

REGULACIJA DISANJA - NERVNA

DISANJE JE NEVOLJNO - frekvenca i dubina disanja se prilagođavaju bez uticaja svesti

VOLJNA KONTROLA DISANJA-zaustavljanje daha do određenog stepena pCO_2 poraste i to stimuliše disanje.

*NEMOGUĆE JE ODRŽATI VOLJNU KONTROLU DISANJA kada je
HEMIJSKA STIMULACIJA DOVOLJNO SNAŽNA*

REGULACIJA DISANJA - **NERVNA**

CENTAR ZA DISANJE
je u
produženoj moždini i ponsu

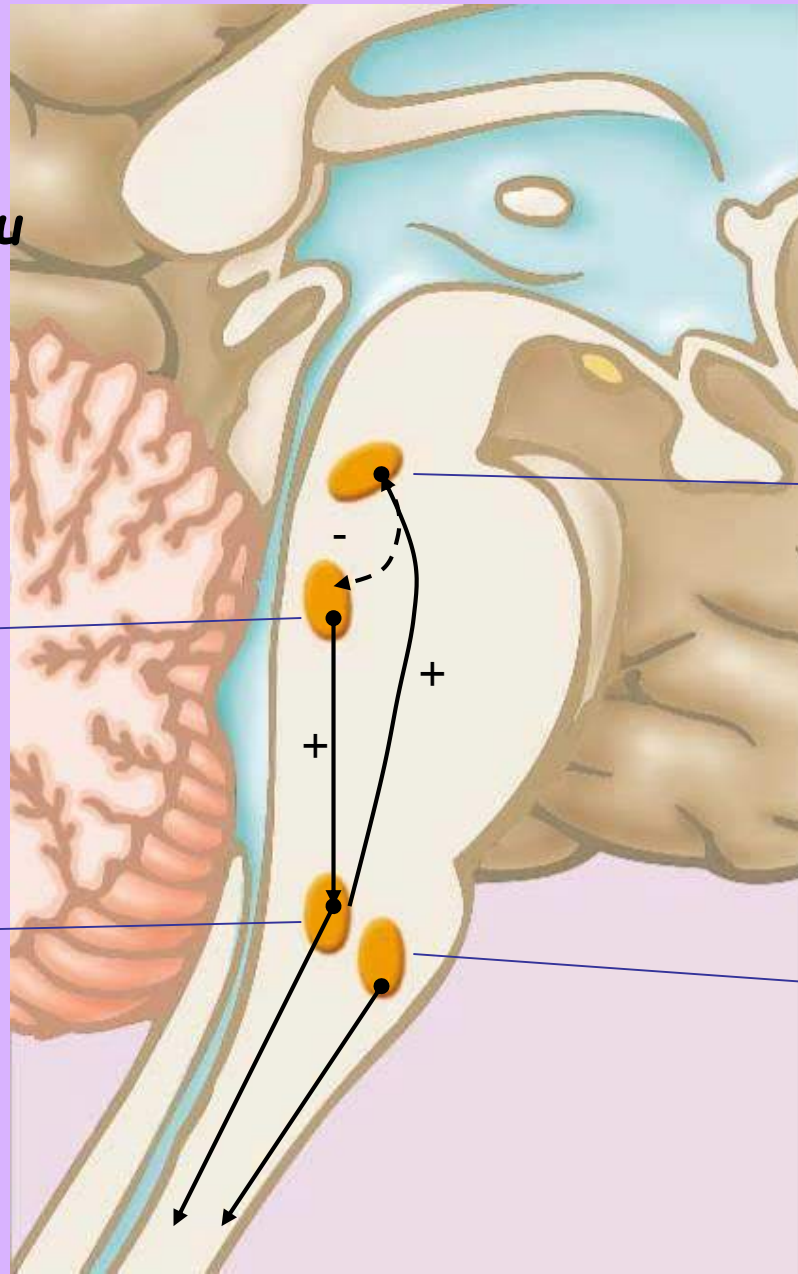
CENTAR ZA DISANJE
je
vitalni centar

Apneustički
centar.

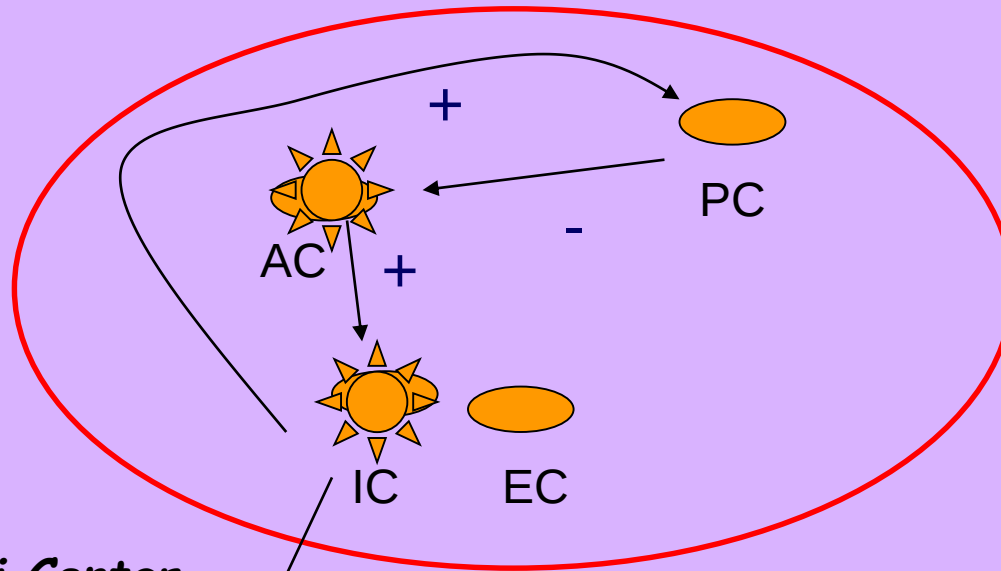
Inspiratorna grupa

Pneumotaxični
centar

Expiratorna
grupa

REGULACIJA DISANJA - NERVNA

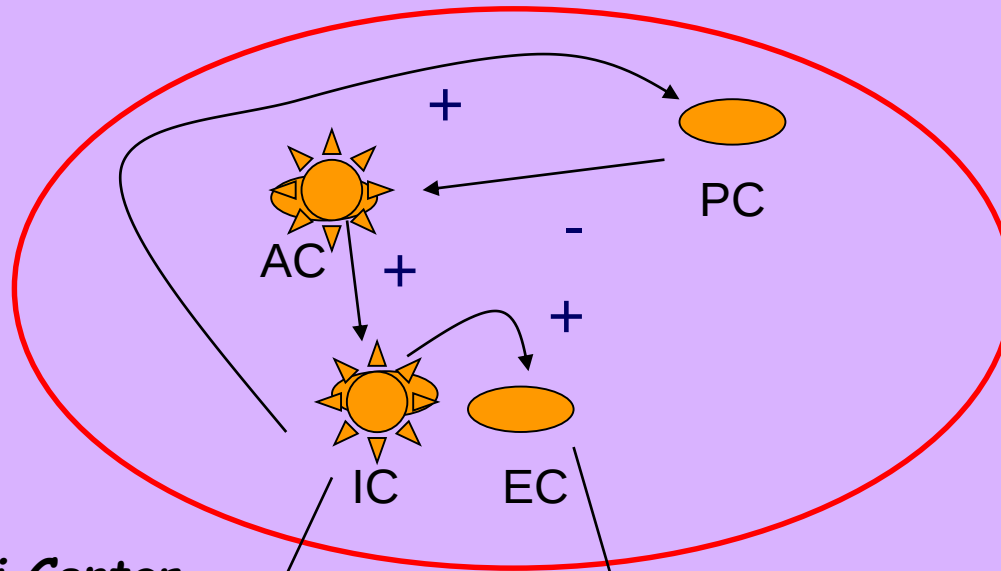

**CENTAR
ZA DISANJE**

Inspiratorni Centar
Tonusno aktivan 2 s
Pauza 3 sec

Inspiratorni mišići

REGULACIJA DISANJA - NERVNA

**CENTAR
ZA DISANJE**

Inspiratorni Centar
Tonusno aktivan 2 s
Pauza 3 sec

FORSIRANO DISANJE

Inspiratorni mišići

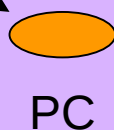
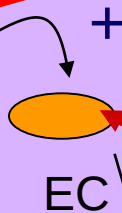
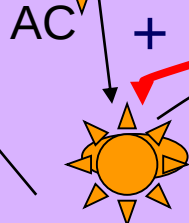
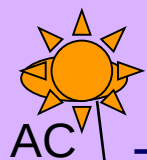
Ekspiratorni mišići

REGULACIJA DISANJA - NERVNA

(Hering Breuerov refleks) - n. vagus

FORSIRANO DISANJE

CENTAR
ZA DISANJE

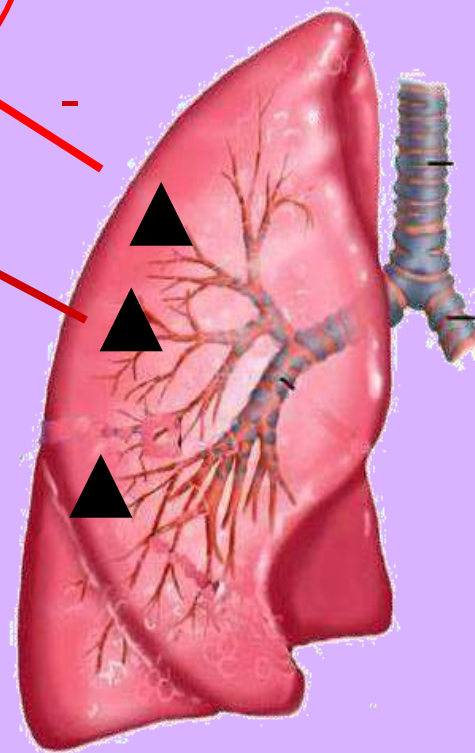

Streč receptori
(Površina
glatkih mišića
bronhusa)

Inspiratorni Centar
Tonusno aktivan 2 s
Pauza 3 sec

Inspiratorni mišići

Ekspiratorni mišići

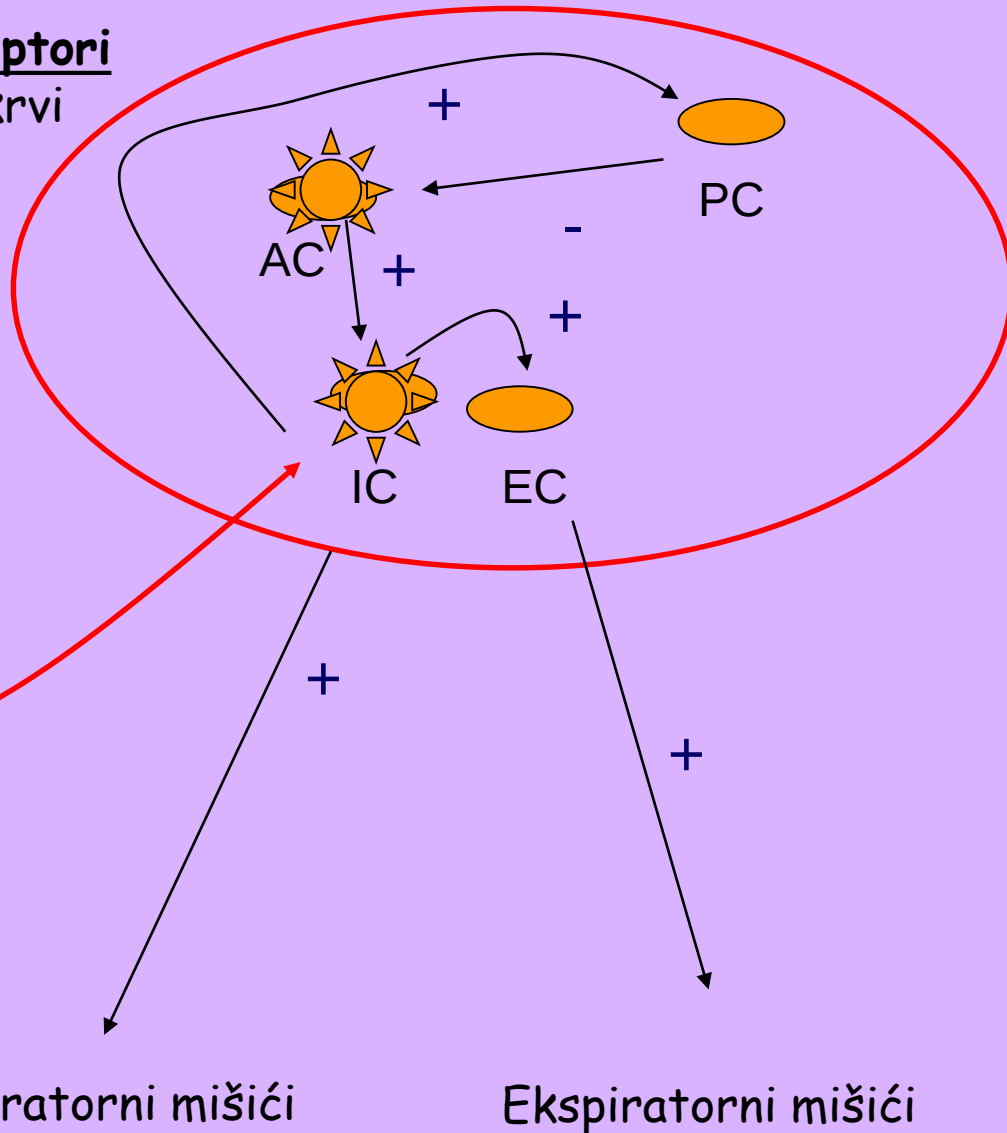
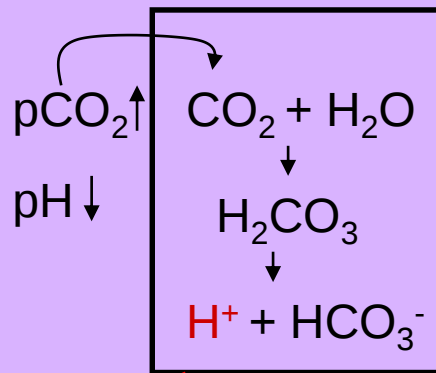

REGULACIJA DISANJA - **HUMORALNA**

FORSIRANO DISANJE

Centar za disanje je osetljiviji na porast $p\text{CO}_2$ no na pad $p\text{O}_2$ (udisaj pre ronjenja).

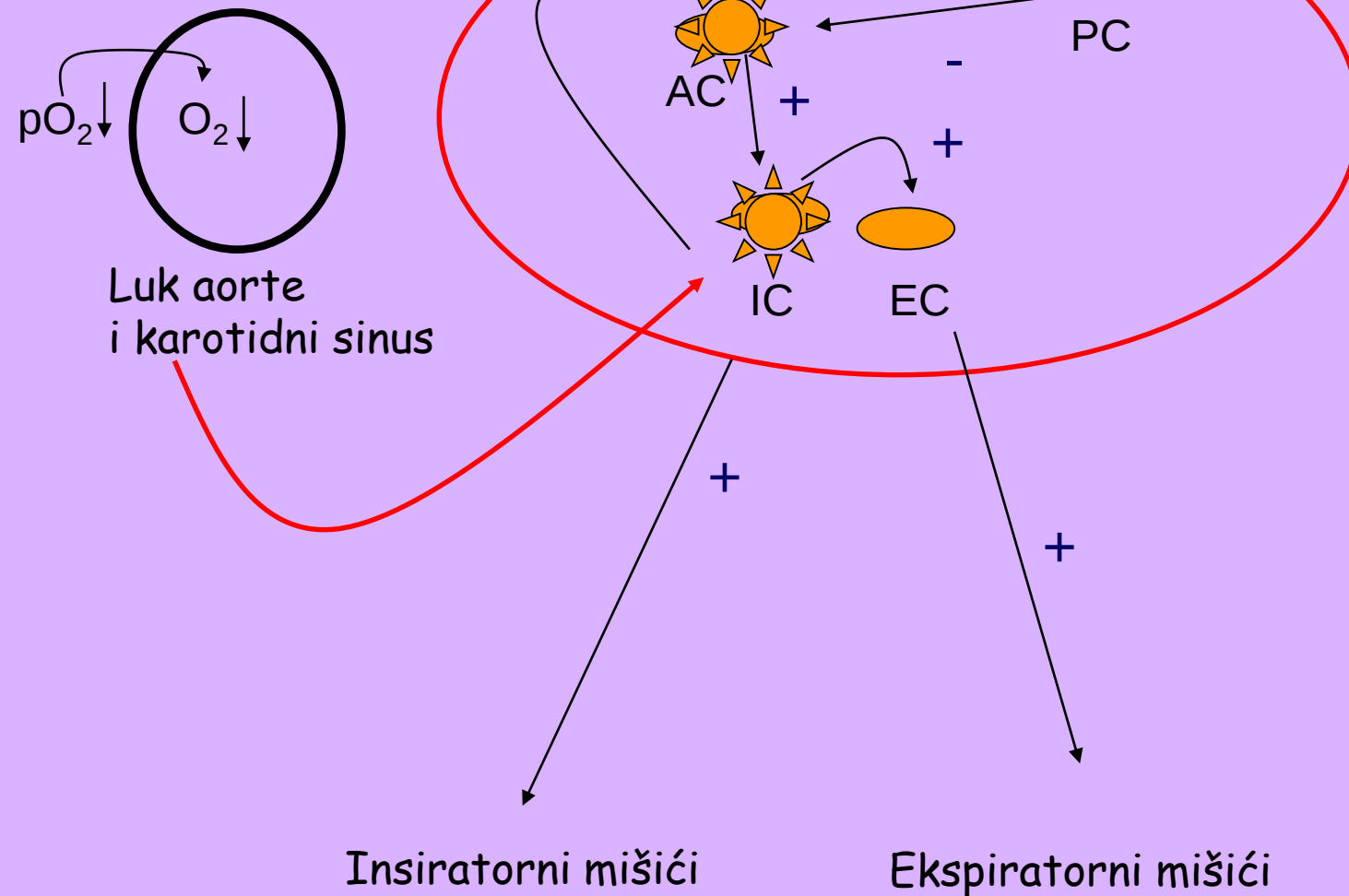
Centralni hemoreceptori
reg. porast $p\text{CO}_2$ u krvi

REGULACIJA DISANJA - **HUMORALNA**

FORSIRANO DISANJE

Periferni hemoreceptori
reg. pad pO_2 u krvi

PLACENTALNO DISANJE

Fetalna placenta

dopušta difuziju malih molekula,
pasivnim nosačem posredovani prenos glukoze,
aktivni prenos aminokiselina i mnogih jona.

Prenos O₂ je problematičniji nego u plućima

Naime, PPO₂ u alveolarnom vazduhu je stalan

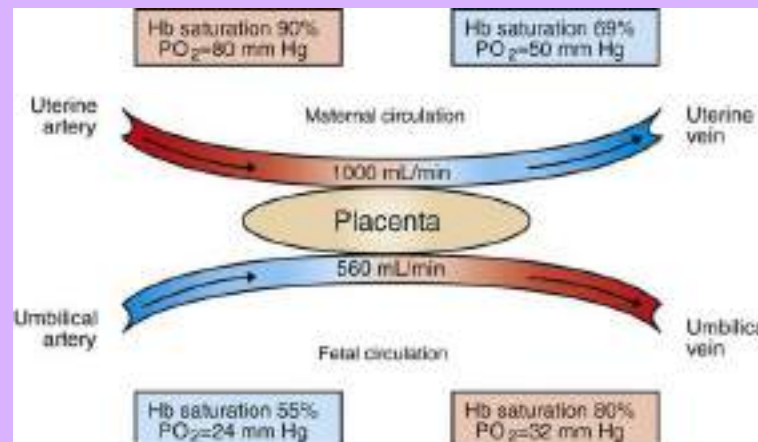
a u krvnim sudovima majke iz kojih se prenosi u fetalne kapilare je PPO₂ redukovan
To ograničava prenos

FETUS SE PRILAGOĐAVA:

Fetus ima eritrocite sa Hb koji ima veći afinitet za O₂ od adultnog (ne veže 2,3DPG)

Kod nekih vrsta koncentracija Hb u fetusu je veća nego kod odraslih

Relativna telesna masa i minutni voluemn srca fetusa je viši nego kod odraslih

DISANJE KOD RIBA

DISANJE KOD RIBA

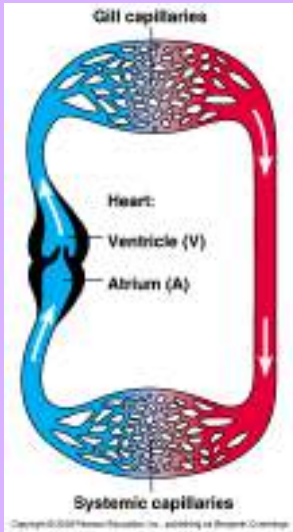

Organi za disanje:

- 1. ŠKRGE** - bočno u zadnjem delu glave. Škržni lukovi sa listićima
(nabori sluzokože bogatih kapilarima. 2 niza. Osnova je hrskavica na koju se hvataju mišići - pokreti)
Škržni poklopac - kod viših riba
- 2. Koža** - ribe toplih stajaćih voda (šaran, som, jegulja)
30% razmene gasova je preko kože
- 3. Riblji mehur** - komunicira sa jednjakom, u zidu je mreža kapilara, ako su u vodi bez O_2 , isplivaju na površinu i gutaju vazduh.
Riblji mehur smanjuje specifičnu masu tela (menjaju dubinu bez utroška E).
- 4. Creva** - kod čikova u delu crevnog zida je razgranata mreža kapilara preko koje se vrši razmena gasova.
Gutaju vazduh.

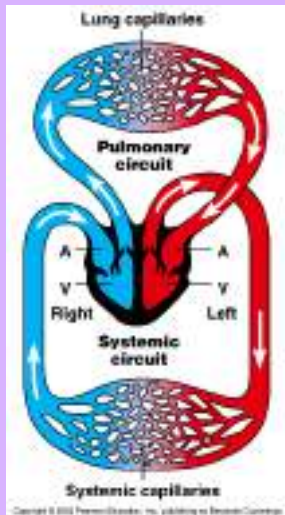
DISANJE KOD RIBA

Ribe

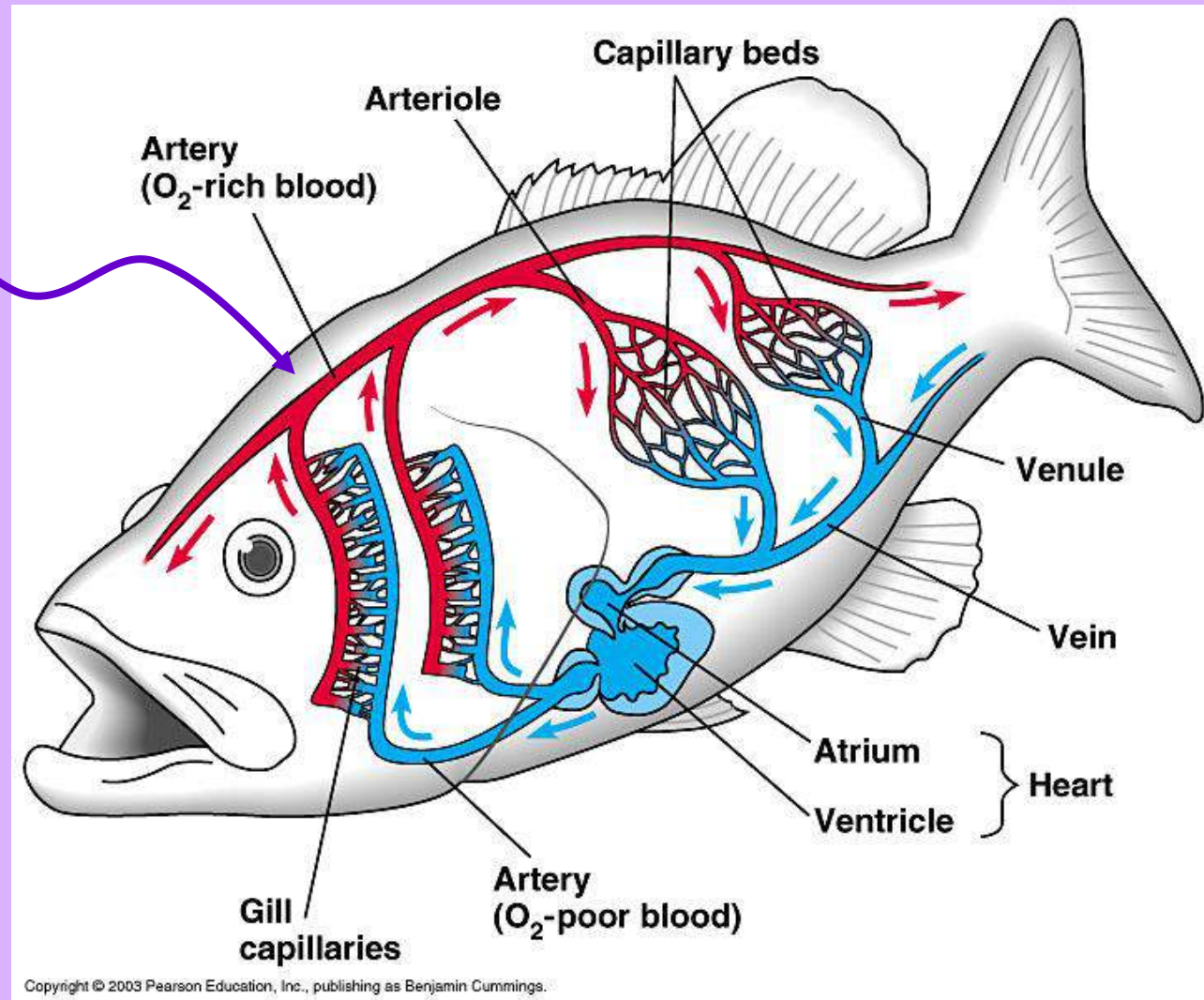

ŠKRGE

Ptice/sisari

PLUĆA

DISANJE KOD RIBA

Voda sadrži rastvorljiv kiseonik (1 %) - unosi se

Izbacuje se ugljen dioksid - u škrgama su acidofilne žlezde koje luče fermente koje razlažu ugljenu kiselinu na ugljen dioksid i vodu - brža eliminacija CO_2 .

Voda ulazi kroz usta

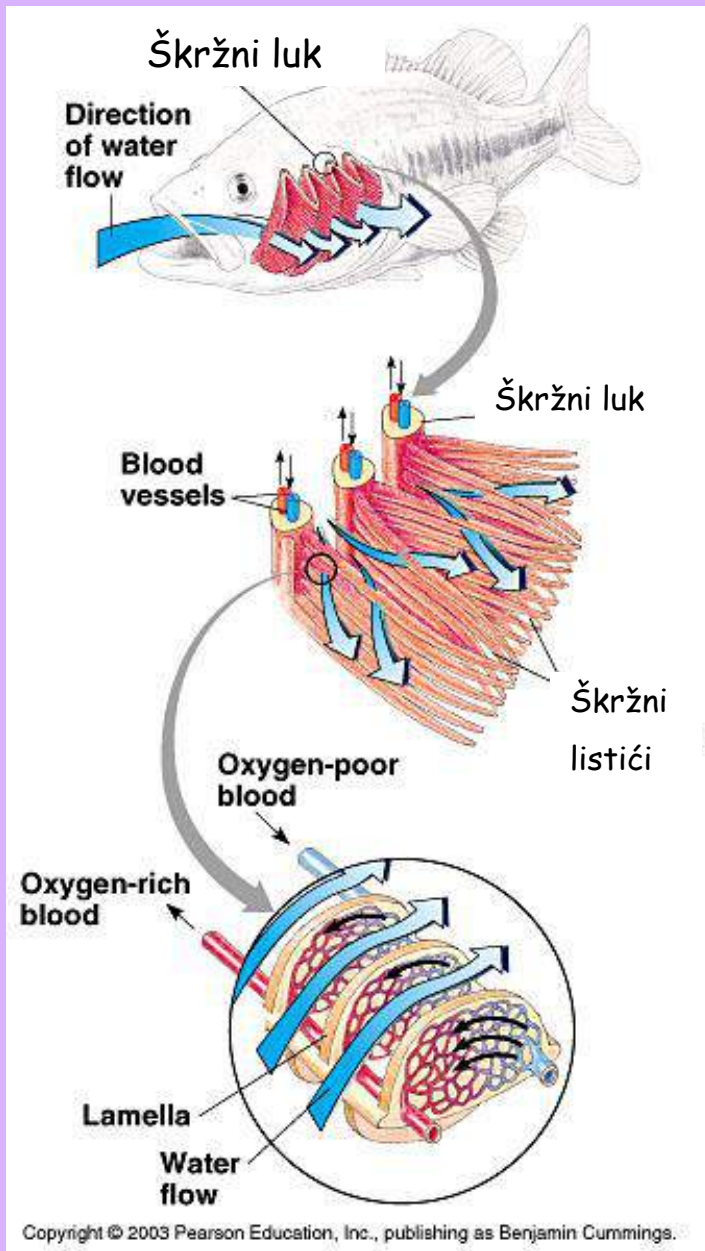
Otvorena usta

Zatvorena usta

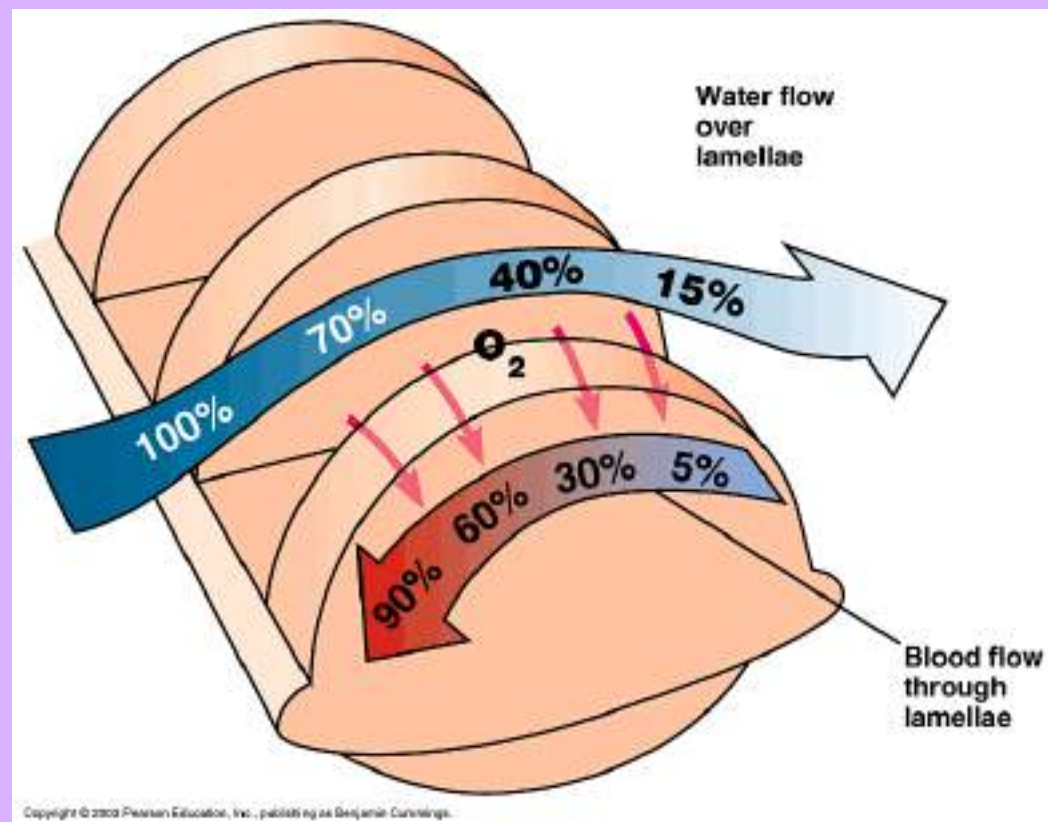
Zatvoren poklopac

Otvoren poklopac

GRAĐA ŠKRGAMA

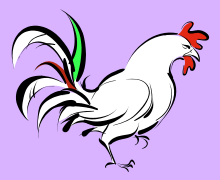

Tok vode u odnosu na tok krvi u škragama
- značajan za maksimalnu difuziju kiseonika

DISANJE KOD PTICA

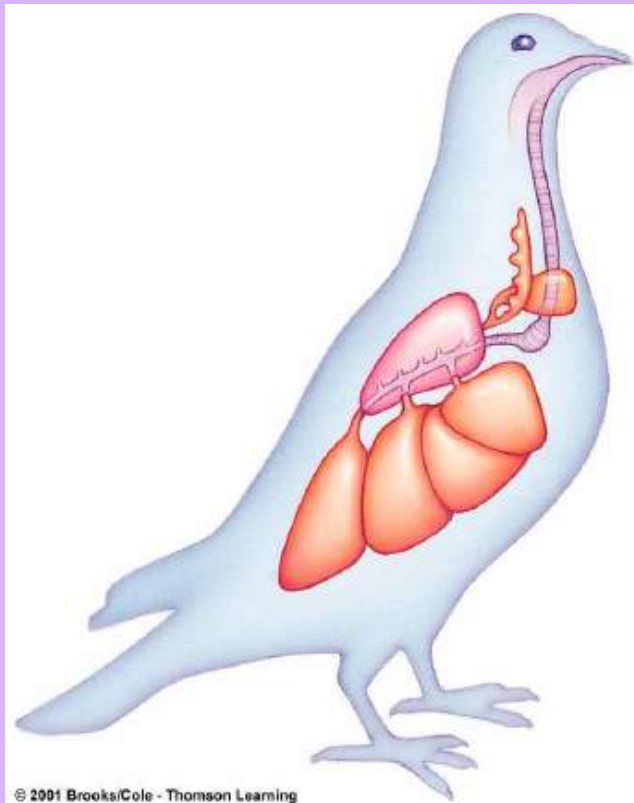
RAZLIKA U ODNOSU NA SISARE

1. Prenos gasova i regulacija disanja slični

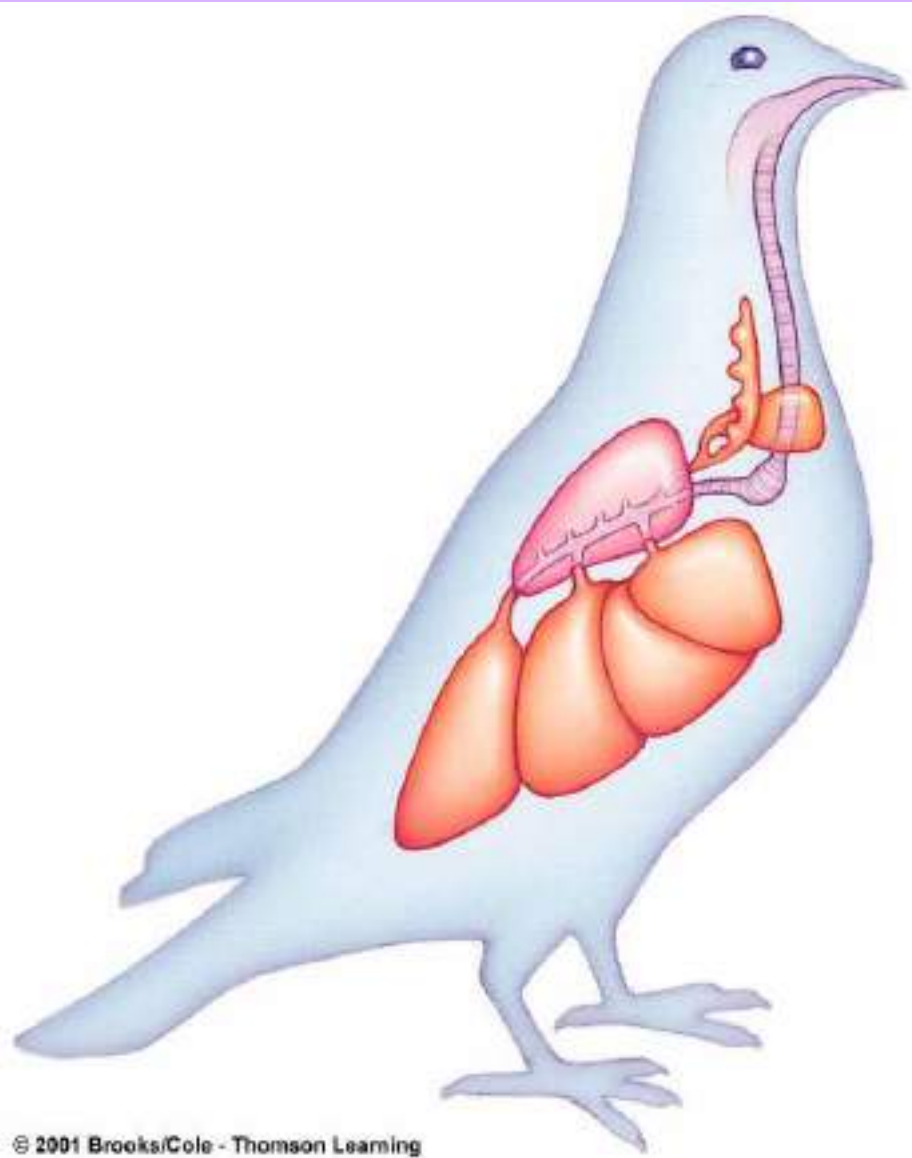
2. Mehanizam ventilacije različit -

Sisari: razmena u alveolama i vazduh ide istim putem pri udisaju i izdisaju - različit smer pri udisaju izdisaju

Ptice: vazduh prolazi u istom smeru pri udahu i izdahu - omogućava zasićenje Hb kada je PP O₂ mali (lete na 11000 m a to je nekoliko hiljada metara iznad granice za sisare)

RESPIRATORNI ORGANI PTICA

Choane (otvori na kljunu). Nema nos i nosne otvore.

Dušnik - grana se u 2 bronhusa

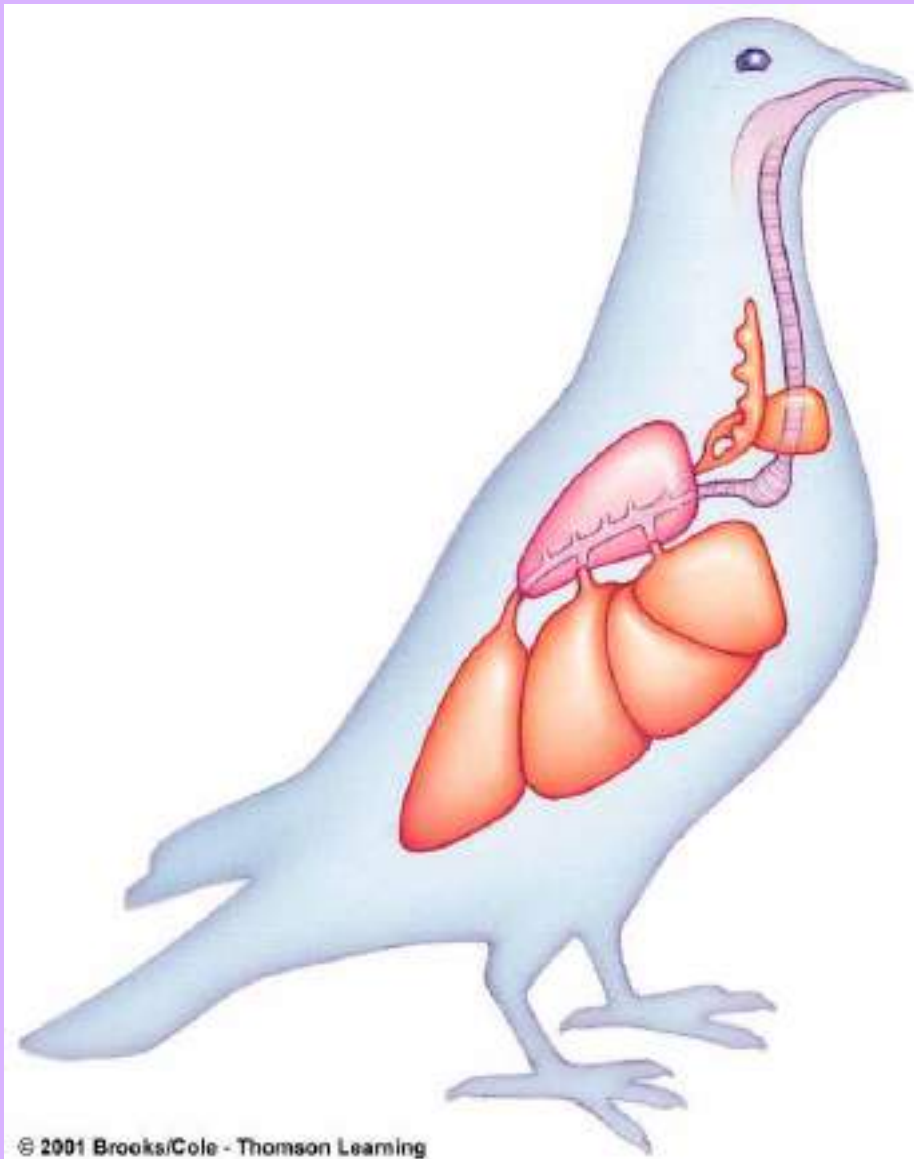
Sirinks - organ za vokalizaciju, na bifurkaciji dušnika

Glavni bronchus ide u **parabronhuse**-paralelno u plućima

Iz parabronha idu **RESPIRATORNE CEVČICE** (slep kraj)
obavijene kapilarima

Difuzijom izmenjuju O_2/CO_2 sa parabronhima i kapilarima

RESPIRATORNI ORGANI PTICA

© 2001 Brooks/Cole - Thomson Learning

VAZDUŠNE KESE - sastavni deo pluća.

Rastegljive, tanak zid, vol. 10x veći od vol. pluća.

Vezane za respiratorne cevčice i šupljine nekih kostiju.

U grudnotrbušnoj duplji

Kod živine humerus je tipična pneumatična kost.

Smanjuje spec masu tela

Olakšava protok vazduha u plućima

Ima ih 9 (4 parne i jedna neparna).

Kranijalne i kaudalne - po položaju.

Kroz njihov zid nema razmene vazduha.

Pluća -volumen za polovinu manji od volumena sisara slične veličine. Čvrsta - nema promene vol. pri respiratornom ciklusu.nemaju pleuru. Dorzalno.

Nema dijafragmu

VENTILACIJA

Inspirijum i ekspirijum su **aktivni procesi**

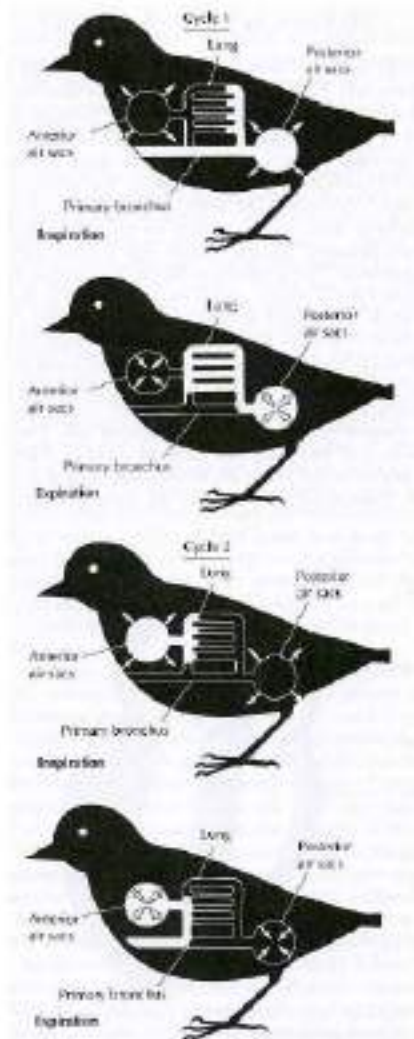
Inspirijum - kontrakcija inspiratornih mišića -sternum ka dole i napred -uvećanje vol. telesne šupljine, smanjuje se pritisak u vazдушnim kesama ispod atmosferskog-Posledično se vazduh udiše i kroz vazdušne puteve ide u kaudalne kese i pluća. Istovremeno proširene kranijalne kese uvlače vazduh udahnut pređašnjim udahom.

Ekspirijum - kontrakcija eksipratornih mišića -smanjenje volumena telesne šupljine -Sternum dorzalno i kaudalno, povećava se pritisak u vazдушnim kesama iznad atmosferskog.

Vazduh iz kaudalnih kesa struji kroz pluća, potrošeni vazduh iz kranijalnih kesa izdiše

Strujanje vazduha je u plućima neprekidno, jednosmerno tokom respiratornog ciklusa.

DISANJE KOD PTICA *difuzija gasova*

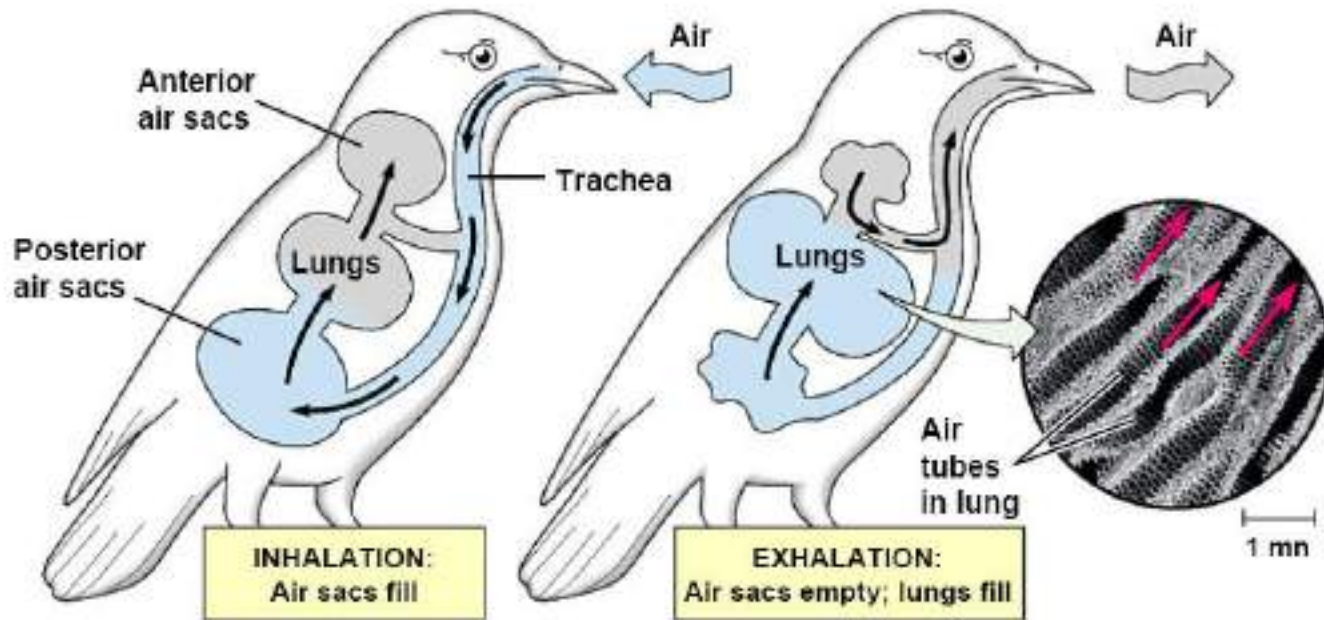
Inspirijum 1 - aktivan proces

Ekspirijum 1 - aktivan proces

Inspirijum 2 - aktivan proces

Ekspirijum 2 - aktivan proces

DISANJE KOD PTICA *difuzija gasova*

PITANJA???